

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Riku Brander

URHEILIJARAHASTO

Urheilijarahaston rooli uran jälkeisen elämän turvaamisessa

Liiketalous

2017

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Riku Brander
Opinnäytetyön nimi	Urheilijarahasto, urheilijarahaston rooli uran jälkeisen elämän turvaamisessa
Vuosi	2017
Kieli	suomi
Sivumäärä	76 + 1 liite
Ohjaaja	Mikko Ranta

Ammattiurheilijoiden ansiovuodet urheilijana ovat varsin lyhyitä suhteessa tavalliseen palkansaajaan ja myös uran aikainen verotus kireää. Näin ollen myös urheilijan oman talouden hallinta on todella tärkeässä roolissa jo urheilu-uran aikana. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia urheilijarahastointia Suomessa sekä urheilijoiden varautumista taloudellisesti uran jälkeiseen aikaan. Tavoitteena on selvittää, kuinka suomalaiset huippu-urheilijat hyödyntävät urheilijarahaston tuomia verotuksellisia hyötyjä sekä mahdollisuuksia ja tällä tapaa turvaa taloudellisesti uran jälkeistä elämää. Lisäksi työssä tutkitaan urheilijoiden suhtautumista yleisesti sijoittamiseen, urheilijarahastoihin sekä niiden tuomiin mahdollisuuksiin. Rakenteeltaan työn teoriaosuus koostuu kolmesta pääluvusta.

Ensimmäisenä esitellään sijoitusrahastot yleisesti, rahastotyyppit ja niihin liittyvät riskit. Toisessa luvussa käsitellään urheilijan tuloja, verotusta sekä työsuhdetta ja sovellettavuutta eläke- ja tapaturmaturvaan. Kolmannessa luvussa käsitellään urheilijarahastoa, sen tarkoitusta ja käyttöä.

Opinnäytetyön empiirinen osa on suoritettu kyselytutkimuksena urheilijoille. Empiirisessä osassa kartoitetaan urheilijoiden tietämystä urheilijarahastoista, varautumista uran jälkeiseen aikaan sekä suhtautumista ja kiinnostusta sijoittamiseen. Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä menetelmää. Kyselytutkimuksella saatiin vastauksia kahdeksan eri lajin edustajalta yhteensä 192, vastausprosentin ollessa 38. Tutkimuksessa havaittiin, että urheilijoiden tietämys urheilijarahastoista ja niiden tuomista mahdollisuuksista on suhteellisen vähäistä. Vastausten perusteella suurin osa urheilijoista on myös sitä mieltä, että heille ei kerrota tarpeeksi eri tavoista turvautua uran jälkeiseen elämään jo uran aikana, kuten esimerkiksi urheilijarahastoista. Suurin osa urheilijoista silti kokee säästämisen uran jälkeiseen elämään erittäin tärkeäksi.

Avainsanat rahastot, urheilijarahasto, sijoittaminen, verotus,
ammattiurheilija

ABSTRACT

Author	Riku Brander
Title	Athlete Fund, The role of athlete fund in securing post-career life
Year	2017
Language	Finnish
Pages	76 + 1 Appendice
Name of Supervisor	Mikko Ranta

Professional athletes' earning period is relatively short compared to the average employees, and, also the career's taxation is high. Therefore, the athlete's personal finance management has important role already during their sport careers. The purpose of the thesis is to examine the funds of the athletes in Finland, as well as the economical preparation of the athletes for the time post-career. The aim is to find out how the professional Finnish athletes take advantage of the tax benefits and opportunities brought by the Athletes' Fund, and in this way to secure economically their post-career life. In addition, the thesis studies the athletes approach to investing in general, the Athlete Funds and the opportunities brought by them. The structure of the theoretical part of the study consists of three main chapters.

First, the investment funds, fund types, and the associated risks are presented in general. The second chapter concentrates on the athlete's income, taxation, employment and the applicability of the pension and accident insurance. The third chapter in turn deals with the Athlete Fund, its purpose and use.

The empirical part of the thesis has been carried out by a survey for athletes. In this part, the athletes' knowledge of the Athlete Funds is mapped, preparation for the time post-career and the attitude and interest in investing. The research method used was as a quantitative method. Replies to the survey were received from representatives of eight different sports, totaling of 192 answers with response rate of 38 percent. It was found that the knowledge of Athlete Funds and the possibilities brought by them is relatively limited. According to the responses, the majority of athletes think they are not informed enough during their career of the different ways to secure their life post-career, like for example Athlete Funds.

Keywords funds, athlete fund, investing, taxation, professional athlete

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	9
1.1	Tutkimuksen tausta.....	10
1.2	Tavoitteet ja aiheen rajaus.....	10
2	SIJOITUSRAHASTOT.....	12
2.1	Mikä on sijoitusrahasto.....	12
2.2	Sijoitusrahastotyypit ja niihin liittyvät riskit.....	14
2.2.1	Korkorahastot.....	14
2.2.2	Osakerahastot.....	15
2.2.3	Yhdistelmärahastot.....	16
2.2.4	Erikoissijoitusrahastot.....	17
2.3	Sijoitusrahastojen keskeiset riskit.....	18
3	URHEILIJAN TULOT, VEROTUS JA TYÖSUHDE.....	22
3.1	Urheilutulot, urheilijan palkka ja palkkio.....	22
3.2	Muut tulot.....	23
3.2.1	Pääomatulot.....	24
3.2.2	Ansiotulot.....	25
3.3	Urheilijan verovelvollisuus.....	25
3.4	Tulojen veronalaisuus.....	26
3.4.1	Yleisesti verovelvollinen.....	26
3.4.2	Rajoitetusti verovelvollinen.....	26
3.5	Ammattuurheilija työsuhhteessa.....	27
3.5.1	Joukkueurheilijan oikeudet.....	28
3.5.2	Yksilöurheilijan oikeudet.....	29
3.6	Urheilijan eläke- ja tapaturmaturva.....	30
3.6.1	Tapaturmaeläke.....	31
3.6.2	Vapaaehtoinen vakuuttaminen.....	31
3.6.3	Urheilijan vanhuuseläke.....	32

3.6.4	Urheilun lajiliiton ja seuran vastuut	32
4	URHEILIJARAHASTON KÄYTTÖ	34
4.1	Rahastoinnin tausta ja tarkoitus	34
4.1.1	Valmennusrahasasto	35
4.1.2	Urheilijarahasto	38
4.2	Rahastoitavan tulon määrä	40
4.3	Rahasto-osuuksien merkintä	40
4.4	Varojen tulouttaminen rahastosta	41
4.5	Laskennallinen hyöty	44
4.6	Palveluntarjoajat	46
5	TUTKIMUS – KYSELYTUTKIMUS URHEILIJALLE	48
5.1	Tutkimussuunnitelma ja -menetelmä	48
5.2	Tutkimusaineiston keruu	48
6	TUTKIMUSAINIESTON TULOKSET	50
6.1	Vastaajien taustatiedot	50
6.2	Varautuminen uran jälkeiseen aikaan	56
6.3	Suhtautuminen säästämiseen ja sijoittamiseen	60
7	YHTEENVETO	71
7.1	Tutkimuksen luotettavuus	72
7.2	Jatkotutkimusehdotukset	73
	LÄHTEET	74

LIITTEET

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1. Korkomarkkinat nousussa, salkun painotus kirkosijoituksissa.	17
Kuvio 2. Osakemarkkinat nousussa, salkun painotus osakesijoituksissa.	17
Kuvio 3. Havainnollistava kuvio korkeasta ja matalasta volatilitteetista. (Sijoitustieto 2015).	19
Kuvio 4. VaR 95% luottamustasolla.	19
Kuvio 5. Vastaajien ikäjakauma luokiteltuna viiteen eri ikäryhmään viiden vuoden välein.	51
Kuvio 6. Korkein suorittamasi tutkinto.	51
Kuvio 7. Vastaajien lajijakauma	52
Kuvio 8. Urheilutulojen jakauma vastaajien kesken.	53
Kuvio 9. Taso, jolla kyselyyn vastanneet kilpailevat.	54
Kuvio 10. Urheilijoiden määrät jaoteltu luokkiin, josta näkee kuinka monta vuotta he ovat saaneet urheilutuloja.	55
Kuvio 11. Urheilijarahastoihin sijoittaneet lajien mukaan jaoteltuna.	58
Kuvio 12. Vastaajien tietämys urheilijarahaston tuomista mahdollisuuksista ja eduista.	59
Kuvio 13. Urheilijoiden kiinnostus sijoittamista kohtaan.	60
Kuvio 14. Urheilijoiden kokemukset sijoittamisesta.	61
Kuvio 15. Sijoitusmuodot, joihin vastaajat ovat tällä hetkellä sijoittaneet.	62
Kuvio 16. Syitä miksi vastaajat eivät sijoita varallisuuttaan.	63
Kuvio 17. Urheilijoiden riskinsietokyky sijoittamisessa.	64
Kuvio 18. Mitä urheilijat pitävät tärkeänä sijoittamisessa?	65
Kuvio 19. Millaiselle aikajaksolle olisit valmis sijoittamaan?	65
Kuvio 20. Mikä motivoi sinua säästämään/sijoittamaan?	66
Kuvio 21. Urheilijoiden tyytyväisyys tämän hetkiseen säästötilanteeseensa uran jälkeistä elämää varten.	67
Kuvio 22. Säästäminen uran ajan on vaikeaa.	68
Kuvio 23. Säästäminen uran jälkeiseen aikaan on tärkeää.	69
Kuvio 24. Onko urheilijoilla tarpeeksi tietoa urheilijarahastoista ja sen tuomista mahdollisuuksista?	70

Taulukko 1. Varojen tuloutuminen vuosina 2018-2022 + tuloutusajan tuotto vuonna 2023.....	43
Taulukko 2. Varojen tuloutuminen vuosina 2023-2030 + tuloutusajan tuotto vuonna 2031.....	43
Taulukko 3. Laskelma, jossa urheilija ei siirrä urheilijarahastoon urheilutulojaan ollenkaan.	44
Taulukko 4. Laskelma, jossa urheilija siirtää vuosina 2007-2010 10% ja vuosina 2011-2015 20% bruttotuloistaan urheilijarahastoon.	44
Taulukko 5. Laskelma, jossa kuvion 3. mukaisten urheilijarahastoon tehtyjen siirtojen vuosituotoksi on laskettu 3%.	45
Taulukko 6. Varojen tuloutus ja niistä maksettava vero.	45

LIITELUETTELO**LIITE 1. Kyselytutkimus urheilijoille**

1 JOHDANTO

Liikunnalla ja urheilulla on merkittävä rooli yhteiskunnassamme. Liikunta tuottaa iloa ja nautintoa, kehittää sekä ylläpitää fyysistä, henkistä ja erityisesti sosiaalista terveyttä. Urheiluseurat tekevät todella arvokasta työtä sen eteen, että eri yksilöt kehittyvät niin ihmisinä kuin urheilijoinakin sekä pysyvät terveinä. Suuri osa suomalaisista kokee urheilun ja siitä tulevan menestyksen tärkeäksi. (Kivistö, Niemi-Nikkola & Tolonen 2004, 11). Kaikki eivät voi eivätkä haluakaan olla huippu-urheilijoita, mutta silti urheilun merkitys yhteiskunnalle on todella merkittävä. Urheilu liikuttaa ja luo sellaisia tunteita, mitä on vaikea mistään muualta saada. Kaikille huippu-urheilijoille ura ei tuo myöskään taloudellista turvaa tulevaisuuden varalle. Huippu-urheilun vaatimukset ja panostukset ajavat ammattuurheilijat siihen tilanteeseen, että heille ei jää kovin paljon aikaa muihin tekemisiin, kuten koulutuksen hankkimiseen tai työssä käyntiin. Näin ollen urheilijalle saattaa koitua vaikeuksia uran jälkeen, mikäli koulutus ja kokemukset siviilitöistä ovat jääneet vähäisiksi.

Kilpailu kansainvälisessä huippu-urheilussa on todella kovaa ja menestyäkseen urheilijan on harjoiteltava käytännössä täysipäiväisesti. Tänä päivänä huippu-urheilu on todella vaativaa ammattilaisurheilua, jossa kilpailu on raakaa ja myös taloudelliset panokset ovat nousseet isoon asemaan. Näin ollen myös urheilijan oman talouden hallinta on todella tärkeässä roolissa jo urheilu-uran aikana. Ammattuurheilijoiden ansiovuodet urheilijana ovat varsin lyhyitä verrattuna tavalliseen palkansaajaan ja myös uran aikainen verotus kireää. Urheilijan uran huippuvuosina urheilutulot saattavat olla huomattavasti suuremmat kuin esimerkiksi keskituloisen normaaliveronmaksajan tulot. Vaikka tulot olisivat suuret, progressiivisen verotuksen myötä myös maksettavien verojen määrä nousee suhteessa saatuihin tuloihin. Siksi urheilijan olisi tärkeää jo uran aikana miettiä tulevaisuuttaan ja mahdollisuuksien mukaan turvata uran jälkeistä elämää taloudellisesti urheilu-uran aikana. Urheilijan tulojen rahastointi luo mahdollisuuden tallettaa ja kerryttää urheilu-uran aikaisia tuloja uran jälkeistä elämää varten. Rahaston avulla urheilija pystyy tasoittamaan urheilemisesta saatujen tulojen verotusta ja samalla säästämään uran jälkeiseen aikaan. Näin

ollen rahastoinnin avulla voidaan yhteiskunnankin kannalta hyödyllisellä tavalla edistää entisten urheilijoiden sopeutumista normaaliin siviilielämään, kuten työelämään tai opiskeluun. Nyky-yhteiskunnassa koulutuksen merkitys on kasvanut huomattavasti. Huippu-urheilun ja koulutuksen yhdistäminen saattaa olla haastavaa ja joskus urheilijan on tehtävä valintoja esimerkiksi sen suhteen, pystyykö tai haluaako jatkaa huippu-urheilua koulun kärsiessä tai toisin päin.

1.1 Tutkimuksen tausta

Aikaisemmin urheilijarahastointi on käytännössä ollut tiukasti lajiliittojen hallinnoimia omien lajiensa urheilijoille, esimerkiksi jääkiekkoilijoille on ollut oma rahastonsa, jalkapalloilijoille oma rahastonsa ja niin edelleen. Urheilijan halutessaan sijoittaa urheilutulojaan uran jälkeistä elämää varten, on vaihtoehtoja aikaisemmin käytännössä ollut tasan yksi, koska rahastoinnin mahdollisuus oli sidottu urheilijan omaan lajiliittoon tai pelaajayhdistykseen. Vuonna 2016 myös urheilijarahastoinnin tarjonnassa on ensimmäistä kertaa syntynyt kilpailua, kun Ammattiurheilusäätiön perustama urheilijarahasto tuli mukaan markkinoille. Ammattiurheilusäätiön urheilijarahastoa hallinnoi Helsinki Capital Partners, jonka rahastoon voi sijoittaa minkä tahansa lajin edustaja. Koska monet rahastot ovat jääneet vertailuindeksin alapuolelle, tuo uusi tulokas tälle alalle kaivattua kilpailua ja näin ollen myös se luo urheilijalle mahdollisuuden valita eri rahastojen välillä. Tästä syntyi idea tutkia aihetta urheilijoiden näkökulmasta ja siten myös saada heille urheilijarahastoa tunnetummaksi. Ennakkoon olin tietoinen siitä, että tietämys Suomessa urheilijarahastoista ja niiden mahdollisuuksista on suhteellisen vähäistä.

1.2 Tavoitteet ja aiheen rajaus

Tutkimuksen tavoite on lisätä tietämystä urheilijarahastoista ja saada vastauksia siihen, kuinka Suomessa urheilijat hyödyntävät rahaston tuomia mahdollisuuksia sekä kuinka he ylipäättään suhtautuvat sijoittamiseen ja uran jälkeiseen aikaan säästämiseen. Yksi tutkimuksen keskeinen tarkoitus on myös selvittää, mikä on kohderyhmän tietämys urheilijarahastoista. Tutkimuksen tuottama tieto kertoo ennen kaikkea siitä, kuinka Suomessa urheilijat suhtautuvat rahastointiin sekä

sijoittamiseen ja säästämiseen. Tutkimuksen empiriaosuudessa tehdyn kyselytutkimuksen avulla pyritään tuomaan erityisesti urheilijarahastoa ja sen merkitystä urheilijoille tunnetummaksi. Tulosten perusteella myös lajiliitot, pelaajayhdistykset sekä palveluntarjoajat saavat arvokasta tietoa urheilijoiden suhtautumisesta asiaan.

Opinnäytetyö käsittelee pääasiassa vain urheilijarahastoja ja siihen liittyviä verotuksellisia etuja. Työssä aiheina ovat myös sijoitusrahastot yleisesti, niiden erot ja riskit. Urheilijat tulot ja verotus ovat myös isossa osassa teoriaa, koska nämä ovat iso tekijä urheilijarahastosta puhuttaessa. Työssä käsitellään myös valmennusrahastoa, koska se on käytännössä aina yksilöurheilijalla liitoksissa urheilijarahastoon. Myös joukkue- ja yksilöurheilijan oikeudet sekä urheilijan eläke- ja tapaturmaturva ovat työn teoriaosuudessa mukana, sillä nämä molemmat ovat aiheen kannalta oleellisia. Aihe on siis rajattu pääasiassa keskittyen urheilijarahastoihin ja siihen liittyvät lähimmät tekijät. Työn rajauksen ulkopuolelle on jätetty esimerkiksi urheilijoiden muihin verovähennyksiin oikeuttavat seikat, eikä niitä käydä työssä kuin pintapuolisesti läpi.

Tutkimuksessa pyritään hakemaan seuraaviin kysymyksiin vastauksia:

- Mikä on urheilijoiden tietoisuus urheilijarahastoista ja sen tuomista hyödyistä?
- Kuinka urheilijat suhtautuvat säästämiseen uran jälkeistä elämää varten?
- Kuinka urheilijat suhtautuvat sijoittamiseen ja säästämiseen?
- Mihin sijoitusinstrumentteihin urheilijat sijoittavat ja mikä on heidän riskinsietokykynsä?

Tutkimuksen empiriisen osan kyselytutkimus on rajattu jaettavaksi tietylle kohderyhmälle, Suomessa toimiville kilpaurheilijoille. Kysely on pyritty jakamaan sellaisille urheilijoille, jotka voisivat olla potentiaalisia urheilijarahaston käyttäjiä.

2 SIJOITUSRAHASTOT

Tässä luvussa kerrotaan rahastoista yleisesti, käydään läpi yleisimmät sijoitusrahastotyypit ja niiden riskit.

2.1 Mikä on sijoitusrahasto

Sijoitusrahastolla (Mutual Fund, Open End Fund) tarkoitetaan osakkeista, korkoinstrumenteista ja muista arvopapereista koostuvaa salkkua, jonka omistavat siihen sijoittaneet yksityiset henkilöt, yritykset ja muut yhteisöt. Sijoitusrahasto on siis useiden sijoittajien muodostama kollektiivinen instituutio, joka tarjoaa omistajilleen mahdollisuuden hyödyntää suuren sijoittajan kustannustehokkuutta ja asiantuntemusta. Sijoitusrahaston toimintaperiaate on yksinkertainen; säästäjien varoja kerätään yhteen, ja ne sijoitetaan useisiin eri arvopapereihin, jotka yhdessä muodostavat rahaston. Rahasto jakautuu keskenään yhtä suuriin rahasto-osuuksiin, jotka tuottavat yhtäläiset oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. (Puttonen & Repo 2009, 30) Sijoitusrahaston sijoitustoimintaa ja hallintoa hoitaa erityinen osakeyhtiömuotoinen rahastoyhtiö, jolla voi olla hoidossaan useita eri rahastoja. (Puttonen & Repo 2009, 53) Rahastotoiminta on luvanvaraista ja sitä valvoo Finanssivalvonta. Sijoitusrahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö kerää yksityishenkilöiden, yhteisöjen ja säätiöiden varoja yhteen ja sijoittaa ne rahaston sääntöjen mukaan useisiin eri arvopapereihin ja muihin sijoituskohteisiin markkinoilla. Sijoitusrahastojen varat sijoitetaan sijoitusrahastolain, viranomaisten määräysten ja rahastojen sääntöjen mukaan riskin hajauttamisen periaatetta noudattaen. Rahastosijoittamiseen liittyy aina riski pääoman vaihtelusta. Riskin suuruus riippuu kyseisen rahaston sijoituskohteista ja -politiikasta.

Sijoitusrahastolain 4. luvun 25§:ssä mainitaan, että sijoitusrahaston varat kuuluvat rahasto-osuudenomistajille, eivätkä he vastaa henkilökohtaisesti sijoitusrahastoa koskevista velvoitteista. Rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahaston varat erillään rahastoyhtiön omaisuudesta antamalla ne säilytisyhteisön säilytettäväksi. Sijoitusrahaston varoja ei voida käyttää rahasto- tai säilytisyhteisön velkojen katteeksi. (SijRahL 29.1.1999/48)

Rahastoista voi yleisesti ostaa joko tuotto- tai kasvuosuuksia. Rahaston tuotto-osuuksia hankkimalla osingot maksetaan tilille edellyttäen, että rahasto sisältää osinkoa maksavia osakkeita. Tuotto-osuuksille voidaan maksaa myös tietty tuotto-osa edellytyksenä, että rahasto on tuottanut. Maksetusta tuotosta maksetaan heti pääomatulovero. (Finanssivalvonta 2016)

Kasvuosuuksissa tuotto (osakerahastojen saamat osingot ja korkorahastojen korkotuotot) lisätään rahastopääomaan eikä niitä jaeta vuosittain kuten tuotto-osuuden omaavissa rahastoissa. Näin ollen kasvuosuus kasvattaa rahasto-osuuden arvoa ja sijoittajalle syntyy veroseuraamus vasta, kun hän myy omistamiaan rahasto-osuuksia. (Finanssivalvonta 2016)

Pääosin yksityiset veronmaksajat ostavat rahastoista kasvuosuuksia. Tuotto-osuuksia ostavat lähinnä säännöllisesti tuloa tarvitsevat sijoittavat yhteisöt, kuten säätiöt, jotka jakavat vuosittain stipendejä ja apurahoja. (Finanssivalvonta 2016)

Rahastosijoittaminen on todella hyvä vaihtoehto sellaiselle sijoittajalle, joka kokee, että oma tietotaito suoriin osakesijoituksiin ei ole riittävä. Sijoitusrahastot tarjoavat mahdollisuuden sijoittaa ilman että asiakkaan itse tarvitsee tehdä yksittäisiä sijoituskohteita koskevia sijoituspäätöksiä ja seurata aktiivisesti yhtiöiden ja markkinoiden tapahtumia. Sijoitusrahastoja on tarjolla todella paljon erilaisia, joiden tuotto-odotukset ja riskit poikkeavat huomattavasti toisistaan. Siksi onkin tärkeää aina tutustua eri vaihtoehtoihin huolellisesti ja valita omiin tuotto-odotuksiin ja riskeihin sopiva rahasto. Rahaston kautta pääsee myös sijoittamaan kohteisiin, joihin asiakkaalla ei olisi mahdollisuutta sijoittaa suoraan. Sijoittaminen mielletään usein varakkaiden ihmisten toiminnaksi. Rahastosijoittamisen voi aloittaa pienelläkin summalla, esimerkiksi 50 eurolla, ja näin ollen antaa mahdollisuuden sijoittamiseen jokaiselle yksityishenkilölle (Finanssivalvonta 2016).

2.2 Sijoitusrahastotyypit ja niihin liittyvät riskit

Sijoitusrahastoja on paljon erilaisia ja ne voidaan ryhmitellä eri tavoin muun muassa sijoituskohteiden, maantieteellisen alueen ja sijoitustyylin mukaan erilaisiin rahastoluokkiin. Finanssivalvonta tai sitä vastaava ulkomainen viranomainen vahvistaa sijoitusrahaston säännöt, joista muun muassa selviää minkälainen rahastotyyppi on kyseessä sekä millaista sijoituspolitiikkaa se harjoittaa. (Pörssisäätiö 2012, 7) Seuraavassa esitellään yleisimpiä rahastotyyppisiä ja niihin liittyviä riskejä.

2.2.1 Korkorahastot

Korkorahastot sijoittavat korkoa tuottaviin arvopapereihin, joiden tuotto-odotukset perustuvat korkomarkkinoiden antamiin mahdollisuuksiin. Sijoituskohteina voi olla muun muassa valtion, muiden julkisyhteisöjen ja yritysten liikkeelle laskemia sitoumuksia sekä muita ominaisuuksiltaan soveltuvia instrumentteja, kuten joukkovelkakirjalainat. Korkorahastoissa riski liittyy erityisesti korkotason muutoksiin sijoitusaikana. (Sp-rahastoyhdistö, rahastoesite)

Korkorahastojen sijoitusperiaatteiden keskeisimmät erot ovat sijoituskohteina olevien instrumenttien laina-aikojen erot (Kallunki, Martikainen & Niemelä 2011, 133). *Lyhyen koron rahasto* sijoittaa varansa rahamarkkinasijoituksiin, esimerkiksi valtion, pankkien tai yritysten liikkeelle laskemiin korkoinstrumentteihin, joiden laina-aika on alle vuoden (Puttonen & Repo 2009, 34). Lyhyen koron rahaston tuottotavoitteena on yleensä pitkällä aikavälillä ylittää kolmen kuukauden euribor-koron tuotto (Pesonen 2011, 129).

Keskipitkän koron rahasto sijoittaa varansa raha- ja joukkovelkakirjalainoihin (Puttonen & Repo 2009, 34). Sijoitukset tehdään korkomarkkinoiden tuotto-odotusten mukaan. Keskipitkän koron rahasto on lyhyen ja pitkän koron sijoituksia tekevä yhdistelmäkorkorahasto (Pörssisäätiö 2012, 21)

Pitkän koron rahasto sijoittaa pitkäaikaisiin valtion, julkisyhteisöjen tai yritysten liikkeellelaskemiin joukkovelkakirjalainoihin, joiden laina-aika eli maturiteetti on yli vuoden. Rahasto voi sijoittaa sekä kotimaisiin että ulkomaisiin

sijoituskohteisiin rahaston sääntöjen mukaan. Pitkän koron rahaston tavoitteena on saavuttaa viitelainaindeksiä parempi kehitys (Pörssisäätiö 2012, 21). Pitkän koron rahastojen korkoriski on suurempi kuin lyhyen koron rahastoilla, mutta sitä vastoin tuotto-odotus on parempi kuin lyhyen koronrahastolla.

Korkean riskin yrityslainarahasto (High yield -rahasto) on pääsasiassa yrityslainoihin sijoittava korkorahasto (Kallunki ym. 2011, 133). High yield -rahasto voi olla myös ns. erikoisrahasto, jolloin se voi ottaa suurempia riskejä sijoituksissaan esimerkiksi pienemmällä hajautuksella kuin tavallisten suomalaisten rahastojen sallitaan ottavan. (Pörssisäätiö 2012, 21)

2.2.2 Osakerahastot

Osakerahastot sijoittavat nimensä mukaisesti osakemarkkinoille. Rahaston sääntöjen mukaan osakerahasto sijoittaa varojaan kotimaisille tai kansainvälisille osakemarkkinoille (Puttonen & Repo 2009, 34). Osakerahastosta riippuen se voi sijoittaa esimerkiksi ainoastaan Suomen pörssissä listattuihin osakkeisiin, kun taas toiset voivat sijoittaa ulkomaisiin, kuten Euroopan, Aasian tai jonkin yksittäisen maan tai euroalueen osakkeisiin (Kallunki ym. 2011, 134). Rahasto voi myös keskittyä vain tietyn kokoisiin tai tyyppisiin yhtiöihin, kuten suuriin ja vakavaraisiin maailmanlaajuisesti toimiiviin yrityksiin eli blue chip -yhtiöihin tai pieniin ja keskisuuriin eli small cap -yhtiöihin (Pörssisäätiö 2015, 8).

Osakerahastoja on tarjolla useita erilaisia: hajautettua, indeksi, kasvu ja toimialarahastoja. Näistä hajautetussa rahastossa salkunhoitaja pyrkii saamaan parempaa tuottoa kuin markkinaindeksi sijoittamalla osakkeisiin, joiden tuotto on ollut parempi kuin markkinoiden keskiarvo. Indeksirahaston tavoitteena ei ole ylittää markkinakeskiarvon tuottoa, vaan passiivisella sijoittamisella ne pyritään rakentamaan niin, että ne käyttäytyisivät samalla tavoin kuin indeksi. Kasvurahastot sijoittavat usein pieniin yrityksiin, jotka toimivat nopeasti kasvavilla ja muuttuvilla aloilla, jolloin usein osakkeiden arvot vaihtelevat nopeasti. Kasvurahastoissa suuren volatiliteetin vuoksi myös riski on usein suurempi kuin muissa. Toimialarahastot sijoittavat vain tiettyyn toimialaan ja

pyrkii tällä tavoin hyötymään valitun toimialan kasvuodotuksista ja arvonnoususta. (Anderson 2000, 222-223.)

Osakerahastot seuraavat osakemarkkinoiden kehitystä, minkä vuoksi ne sisältävät enemmän riskiä. Osakerahastojen tavoitteena on ylittää sijoituskohteiden mukaisesti valittu vertailuindeksi, esimerkiksi tietyn alueen osake- tai toimialaindeksi. Kaikilla rahastoilla ei kuitenkaan välttämättä ole perinteistä vertailuindeksiä. Rahaston avaintietoesitteestä, rahastoesitteestä ja rahaston säännöistä käy ilmi sijoituspolitiikka eli sijoituskohteiden valintaperiaatteet. Edellä mainituissa esitetään myös rahaston tuottotavoite, johdannaisten käyttö ja mahdollinen vertailuindeksi (Pörssisäätiö 2015, 8). Osakerahastossa sijoitukselle voi usein odottaa korkeampaa tuottoa kuin korko- ja yhdistelmärahastoille, mutta vastaavasti myös sijoituksen arvon vaihtelu saattaa olla suurta ja näin ollen riski on korkeampi kuin korko- ja yhdistelmärahastoissa. Osakerahastot pyrkivät vähentämään riskiä hajauttamalla sijoitukset useaan eri kohteeseen osakemarkkinoilla. Sijoitusrahastojen varojen sijoittamisesta on määrätty erikseen sijoitusrahastolain 48/1999 11 luvun 68-86a§:ssä.

2.2.3 Yhdistelmärahastot

Yhdistelmärahastot sijoittavat sekä korkoa tuottaviin joukkolainoihin että osakkeisiin, jolloin salkunhoitaja voi vaihtaa sijoitusten allokaatiota eli painopistettä osake- ja korkosijoitusten välillä rahaston sääntöjen puitteissa. Rahaston sijoituspolitiikan vuoksi riski on suurempi kuin korkorahastoissa, mutta pienempi kuin osakerahastoissa. Yhdistelmärahaston riskiin ja tuotto-odotukseen vaikuttavat joukkolainojen ja osakkeiden painotus rahastossa. Mikäli painopiste on enemmän osakkeita painottava, rahaston riski ja tuotto-odotus on suurempi kuin yhdistelmärahaston, joka sijoittaa pääasiassa korkomarkkinoille (Kallunki ym. 2011, 134) Sijoitusten painotukset ja niiden vaihtelurajat määritellään rahaston säännöissä. Painotusten määrä ilmoitetaan prosentteina esimerkiksi niin, että rahaston osakepainotus on 60 prosenttia varoista ja loput 40 prosenttia korkosijoituksia (Pesonen 2011, 135). Salkunhoitaja tekee osake- ja korkopainotusten päätökset silloisen korko- ja osakemarkkinatilanteen mukaan

(Puttonen & Repo 2009, 34). Eli mikäli osakemarkkinat ovat nousussa, painotetaan osakesijoitusten määrää salkussa enemmän ja päin vastoin.

Kuvio 1. Korkomarkkinat nousussa, salkun painotus korkosijoituksissa.

Kuvio 2. Osakemarkkinat nousussa, salkun painotus osakesijoituksissa.

2.2.4 Erikoissijoitusrahastot

Erikoissijoitusrahastot ovat rahastoja, jotka poikkeavat sijoitusrahastolain 48/1999 mukaisesta riskin hajauttamisen periaatteesta (Finanssivalvonta 2016). Erikoissijoitusrahastot voivat sijoittaa ja ottaa suurempia riskejä kuin tavalliset sijoitusrahastot. Rahastoilla on oikeus poiketa sijoitusrahastolain asettamista sijoitusrajoituksista sääntöjen puitteissa (Pesonen 2011, 136). Normaalissa sijoitusrahastossa tulee olla vähintään 16 eri sijoituskohdetta riskin

pienentämiseksi, mutta erikoissijoitusrahastossa niitä voi olla vähemmän. Rahasto voi keskittää sijoituksensa esimerkiksi tietylle toimialalle tai maantieteelliselle alueelle ja näin ollen erikoissijoitusrahasto ottaa tavallisesti enemmän riskejä kuin tavalliset sijoitusrahastot (Pesonen 2001, 136). Erikoissijoitusrahastoja voivat olla esim. hedge-, kiinteistö-, pääoma-, hyödyke- tai infrastruktuurirahastot.

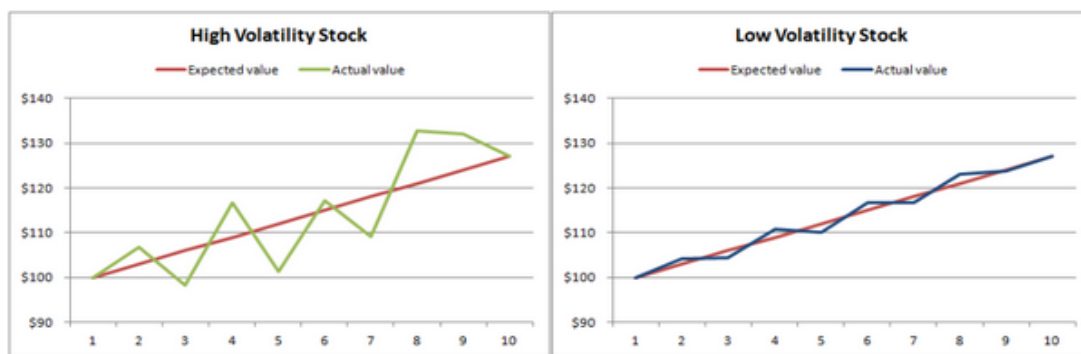
Finanssivalvonta ei enää vahvista vaihtoehtorahastojen sääntöjä maaliskuussa 2014 astuneen lain tullessa voimaan koskien vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia. Jatkossa erikoissijoitusrahastot kuuluvat vaihtoehtorahastojen joukkoon (Finanssivalvonta 2016)

2.3 Sijoitusrahastojen keskeiset riskit

Rahastosijoittamiseen liittyy aina suuri määrä erilaisia riskejä. Kuhunkin yksittäiseen sijoitusrahastoon liittyvä riski määräytyy rahaston sijoituskohteiden ja -politiikan perusteella. Käytännössä mitä korkeampaa tuottoa tavoitellaan, sitä suurempi mahdollisuus on sijoituksen arvon vaihteluun. Rahaston arvon historiallinen kehitys ei siis ole taakka sen tuotosta tulevaisuudessa. (Pörssisäätiö 2012, 7)

Rahastojen riskiä kuvataan usein volatiliteetilla, joka kuvaa rahasto-osuuden arvon muutosherkkyyttä. Volatiliteetin kasvaessa, kasvaa samalla myös sijoituksen voiton tai tappion mahdollisuus, sillä näin ollen sen arvonvaihtelut ovat suuremmat. Luku lasketaan rahaston päivätuottojen hajonnasta ja ilmoitetaan prosentteina vuodessa. (Sijoitustieto 2015)

Kuviosta 3 käy ilmi, kuinka korkean volatiliteetin osakkeen arvon (high volatility stock) vaihtelu on voimakkaampaa odotusarvoonsa nähden verrattuna matalan volatiliteetin (low volatility stock) osakkeeseen.

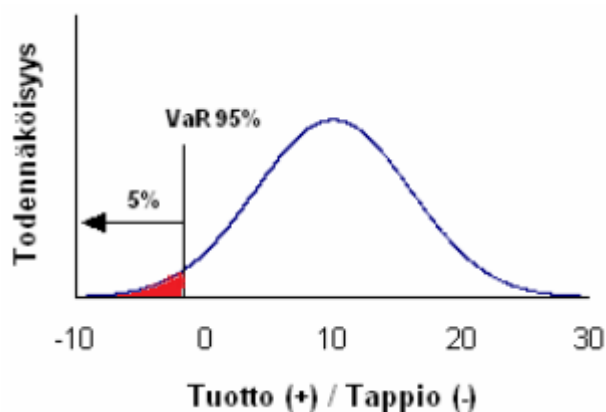

Kuvio 3. Havainnollistava kuvio korkeasta ja matalasta volatilitteetista. (Sijoitustieto 2015).

Rahastojen kokonaisriskiä voidaan mitata VaR (Value-at-Risk) -menetelmillä. VaR-analysissä mitataan suurinta mahdollista tappiota tietyllä luottamustasolla (todennäköisyys) tietyllä aikavälillä tavanomaisessa markkinatilanteessa.. VaR sopii parhaiten lyhyen aikavälin riskin mittaamiseen, sillä luotettavuus vähenee, kun tarkasteltava aikaväli pitenee.

$VaR = \text{odotettu tappio tai tuotto} - \text{suurin mahdollinen tappio} \times \text{-prosentin luottamustasolla.}$

Eli esimerkiksi 95 % todennäköisyydellä seuraavan päivän maksimitappio on 1000 euroa tai kääntäen, 5 % todennäköisyydellä seuraavan päivän tappio on yli 1000 euroa (Benninga & Wiener 1999, 1.) Alla olevassa kuviossa malli esimerkkiin.

Kuvio 4. VaR 95% luottamustasolla.

Aktiiviriski on aktiivisen salkunhoidon tuloksena syntyvä riski suhteessa vertailuindeksiin. Se ilmenee vertaamalla rahaston arvon kehityksen heilahtelua suhteessa vertailuindeksin kehitykseen. Aktiivisella salkunhoidolla eli ottamalla aktiivista näkemystä sijoituskohteiden positiivisesta ja negatiivisesta kehityksestä, pyritään saavuttamaan vertailuindeksiä parempi tuotto. (Sp-rahastoyhtiö, rahastoesite 2016)

Usein aktiivisen salkunhoidon näkemyksen aiheuttamat toimenpiteet huomaa, kun rahastosalkun sijoitusten painotukset eli allokaatiot poikkeavat vertailuindeksistä. Tällöin salkunhoitaja ylipainottaa sellaisia sijoituskohteita, jotka näkemyksen mukaan antaa rahastolle paremman tuoton ja vastaavasti alipainottaa heikomman tuotto-odotuksen sijoituksia. Näin ollen suuret ylipainotukset luonnollisesti myös kasvattavat riskiä mutta vastaavasti parantavat samalla tuotto-odotusta. Passiiviinen salkunhoito on käytännössä vastakohta aktiiviselle salkunhoidolle. Passiivisen salkunhoidon tarkoituksena on pysytellä vertailuindeksin mukaisissa sijoituksissa ja silloin pyritään saavuttamaan vertailuindeksin mukainen tuotto. (Sp-rahastoyhtiö, rahastoesite 2016)

Rahaston eri sijoituskohteiden arvo voi muuttua yleisen korkotason noustessa tai laskiessa, mikä aiheuttaa *korkoriskin*. Korkotason muutokset vaikuttavat yleensä käänteisesti rahaston arvoon eli korkotason nousulla on negatiivinen vaikutus sijoituskohteiden nykyarvoon ja korko tason laskiessa rahaston arvo nousee. Korkosijoitusrahaston hinta- ja tuottoriskiä mitataan tyypillisesti modifioidulla duraatiolla. Duraatio kuvaa rahasto-osuuden arvon herkkyyttä korkotason muutoksille. Esimerkiksi modifioitu duraatio 2 tarkoittaa, että korkotason noustessa kerralla yhdellä prosenttiyksiköllä rahaston sijoitusten nykyarvo laskee kaksi prosenttia. Eli mitä isompi duraatio, sitä suurempi on rahaston korkoriski (Pörssisäätiö 2012, 13).

Osakkeisiin sijoittaviin rahastoihin liittyy aina *osakemarkkinariski* sijoituksen markkina-arvon vaihteluista. Osakemarkkinoiden yleinen kehitys niillä markkina-alueilla, joihin rahasto sijoittaa, vaikuttaa rahaston arvoon. Rahaston arvo voi vaihdella voimakkaasti lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, mutta yleisesti pitkä

sijoitusaika kasvattaa mahdollisuutta positiiviseen tuottoon ja pienentää näin olle negatiivisen tuoton riskiä (Sp-Rahastoyhtiö, rahastoesite 2016) Osakemarkkinoiden riskiä voidaan pienentää esimerkiksi hajauttamalla rahaston sijoitukset eri toimialoille ja maantieteellisesti eri alueille. (Sp-Rahastoyhtiö, rahastoesite 2016)

Sektori- tai toimialariskillä tarkoitetaan tietyn sektorin tai toimialan tulevaisuudennäkymien muutoksien vaikutusta rahaston sijoituskohteiden arvoon, jolloin tällaisten sijoituskohteiden arvonkehitys voi poiketa huomattavasti osakemarkkinoiden yleisestä arvonkehityksestä. (Sp-rahastoyhtiö, rahastoesite 2016)

Markkina-alueriski ilmenee, kun rahasto kohdistaa sijoituksensa suuressa määrin tietyn kohdemaan tai alueen arvopaperimarkkinoille, joten rahaston sijoituksiin voi kohdistua merkittävää maariskiä. Maariskillä tarkoitetaan maantieteelliseen alueeseen, talousalueeseen tai yksittäiseen valtioon kohdistuvaa riskiä. Nämä riskit voivat olla esimerkiksi poliittisia tai taloudellisia tai talousalueen keskuspankkien korko- ja valuuttakurssipolitiikkaan liittyviä riskejä. (Sp-rahastoyhtiö, rahastoesite 2016)

Rahaston *valuuttariski* tarkoittaa sitä, että rahaston muiden kuin euromääräisten sijoitusten arvo vaihtelee valuuttakurssien muutoksista johtuen. Jos rahasto on euromääräinen, mutta sen sijoituskohteet ovat muissa valuutoissa, vaikuttavat valuuttakurssien muutokset sijoituksen arvoon. Esimerkiksi rahaston USA:n dollarimääräisten sijoitusten arvo nousee USA:n dollarin vahvistuessa euroon nähden ja alenee USA:n dollarin heikentyessä euroon nähden. (Sp-rahastoyhtiö, rahastoesite 2016)

3 URHEILIJAN TULOT, VEROTUS JA TYÖSUHDE

Tässä luvussa käsitellään ensimmäisenä mistä urheilijan tulot muodostuvat sekä mitä eroa on urheilijan palkalla ja palkkilla. Toisena aiheena luvussa käsitellään urheilijan verotukseen ja työsuhteeseen liittyviä kysymyksiä. Viimeisenä tässä luvussa käsitellään urheilijan eläke- ja tapaturmaturvaa sekä lajiliittojen ja seurojen vastuita näissä aiheissa.

3.1 Urheilutulot, urheilijan palkka ja palkkio

Urheilijan tulon luonne saattaa joskus olla vaikeasti ratkaistavissa. Ongelma ei välttämättä ole se, onko kysymyksessä urheilijan palkkio vai urheilemisesta saatu palkka vaan se, onko kyseessä urheilijan palkkio vai muu kuin urheilemisestä saatu tulo. (Eskelinen 1995, 134)

Tuloverolain (TVL, 30.12.1992/1535) 116 §:n mukaan urheilutulona pidetään urheilukilpailusta saatuja rahapalkintoja ja muita kilpailemisesta tai pelaamisesta saatuja ja niihin rinnastettavia tuloja sekä urheilemiseen liittyvistä mainossopimuksista saatuja tuloja, jos sopijaosapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja yhteistyötaho yhdessä eli niin sanottu *kolmikantasopimus*. Urheilijan ja yhteistyötahon välisen sopimuksen tuoma tulo ei ole siis sanan varsinaisessa merkityksessä verovuoden urheilutuloa, ellei lajiliiton edustaja ole urheilijan ja yrityksen ohella sopimuksessa allekirjoittajana. Urheilijan verovuoden tulona ei pidetä sitä osaa hänen välittömästi urheilemisestaan saamista tuloista (urheilutulo), joka on 116 b ja 116 c §:ssä säädetyin edellytyksin maksettu valtionvarainministeriön nimeämän säätiön yhteydessä olevaan valtakunnalliseen valmennusrahaan tai urheilijarahastoon. Urheilijan ja yhteistyötahon välisen sopimuksen tuoma tulo on siis verovuoden ansiotuloa, mutta ei rahastoitavissa olevaa urheilutuloa. Urheilutulona ei pidetä TVL 82.1 §:n neljännessä kohdassa tarkoitettua valmennus -ja harjoitteluapurahaa eikä lajiliitolta tai olympiakomitealta saatua tai näihin rinnastettavaa valmennustukea. Urheilutulon TVL:n mukainen määritelmä koskee vain urheilijarahastoon rahastoitavien tulojen käsittelyä. Urheilutulon rajausta on melko haasteellinen ja vaatii urheilijaltakin perehtymistä. (HE 278/1998)

Urheilemisesta saatu tulo on luonteeltaan ansiotuloa, joksi katsotaan muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus. Vaikka urheilija ei olisikaan työsuhteessa suorituksen maksajaan, on urheilijalle annettu palkka, palkkio tai muu palkinto tai hyvitys veronalaista tuloa, kun se perustuu urheilijan tekemään urheilusuoritukseen ja korvauksella on saajan kädessä rahallista arvoa. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 263) Se, pidetäänkö urheilijaa ammattilaisena vai ei, ei ole tulon veronalaisuuden näkökulmasta oleellista. Jos urheilemisesta maksetaan, tulot ovat veronalaisia. (Urheilun verotustyöryhmä 1998, 71) Yleensä urheilijan palkkio on urheilukilpailusta tai ottelusta maksettu korvaus, kuten joukkueurheilijan ottelukorvaus, pisteraha tai yksilöurheilijalla esimerkiksi starttiraha tai tulosbonus. Urheilijan, samoin kuin muidenkin työntekijöiden, veronalaisia ansiotuloja ovat myös tuloverolain 64§:n mukaan annettavat luontoisedut, kuten puhelin-, auto- ja asuntoetu, käypään arvoon arvioituna sen mukaan kuin verohallitus vuosittain tarkemmin määrää. Verovapaita tuloja taas ovat esimerkiksi matkakustannukset niin kuin tuloverolain 71 – 73 §:ssä säädetään.

Ero urheilijan palkan ja palkkion välillä voidaan tehdä samoja periaatteita noudattaen kuin palkan ja työkorvauksen. (HE 259/2009) Jos on kyseessä urheilemisesta saatavasta tulosta, on urheilijan palkkiota muu kuin urheilijan palkka. Sellaisesta korvauksesta, joka ei ole palkkaa, on aina toimitettava ennakonpidätys, ellei saaja ole merkitty ennakonpidätysrekisteriin. (Linnakangas 2004, 78) Urheilijan palkkiossa on kyse urheilemisestä saadusta tulosta, jota ei voida pitää palkkana, mutta toisaalta se ei ole työkorvaustakaan, koska työtä ei tehdä kenenkään muun kuin urheilijan itsensä hyväksi (Peltomäki 2013, 60).

3.2 Muut tulot

Urheilijan tulot muodostuvat monista muistakin lähteistä kuin edellä mainituista urheilutuloista. Muihin tuloihin lukeutuu muun muassa palkkatulot ”normaalityöstä”, sponsorituet, avustukset, opetus- ja kulttuuriministeriön urheilija-apuraha, kelan opintotuki, kilpailupalkkiot, stipendit, muiden säätiöiden

tuet, urheilijoiden ammatedistämistätiön tuki, työttömyyskorvaus ja toimeentulotuki.

Urheilijalle voi kertyä tuloja myös esimerkiksi tuote-esittelyistä, juontaja- ja luennoitsijatehtävistä, oman tuotemerkin lanseeramisesta markkinoille, immateriaalioikeuksien kuten kuvien ja nimen käyttöoikeuksista, tuotemyynti fani- ja kannatustuotteiden muodossa tai omien kurssien pitämisestä. Tuloja voi syntyä myös esimerkiksi yhteistyökumppanin toiminnan mainostamisesta urheilijan omilla nettisivuilla tai sosiaalisessa mediassa, josta on tullut tärkeä mainoskanava urheilumaailmassa. (Urheilutoiminnan yhtiöittäminen - Vaihtoehto yksilöurheilijalle, 2010) Nämä edellä mainitut tulot eivät ole varsinaisesti urheilutuloa, mutta voivat kuitenkin olla merkittävä osa urheilijan vuotuisista ansioista. Siksi onkin tärkeää, että urheilija oppii hyödyntämään oman näkyvyytensä ja asemansa, sillä myönteinen esiintyminen julkisuudessa ja sosiaalisessa mediassa sekä urheilullinen menestys lisäävät muiden tulojen saannin mahdollisuutta.

3.2.1 Pääomatulot

Pääomatuloa on TVL 32 §:n mukaan omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttävän. Lainkohdassa luetellaan esimerkkeinä pääomatuloista seuraavat tuloerät; korkotulo, osinkotulo, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutuksen tuotto, metsätalouden pääomatulo, maa-aineksista saadut tulot ja luovutusvoitto (Verotuksen käsikirja 2012, 80). Pääomatuloa on myös jaettavan yritystulon, yhtymän osakkaan tulo-osuuden sekä porotalouden tulon pääomatulo-osuus. (TVL 30.12.1992/1535)

Pääomatulosta suoritetaan veroa ainoastaan valtiolle. (Eskelinen 1995, 128) Vuonna 2017 pääomatulojen veroprosentti on 30 000 euroon asti 30 prosenttia ja ylimenevästä osasta 34 prosenttia.

3.2.2 Ansiotulot

Ansiotuloa on kaikki muu tulo kuin pääomatulo. Tavallisimpia ansiotuloja ovat työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastettava tulo sekä eläke. Myös tällaisen tulon sijaan saatu tulo, etuus tai korvaus kuten työttömyyspäiväraha ja tapaturmavakuutuksen päiväraha, ovat ansiotuloa. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 253) Ansiotulosta suoritetaan veroa valtiolle, kunnalle sekä seurakunnalle. Ansiotuloa verotetaan valtionveron osalta progressiivisen ja kunnallis- ja kirkollisveroa suhteellisen verokannan mukaan. (Eskelinen 1995, 128)

3.3 Urheilijan verovelvollisuus

Lähtökohtaisesti urheilijan verotus noudattaa samoja sääntöjä kuin kenen tahansa muunkin luonnollisen henkilön; mitkä ovat verotettavat tulot ja mitkä ovat niistä tehtävät vähennyskelpoiset menot. (Myrsky 1997, 134) Verotuksessa urheilijat jaetaan kahteen ryhmään: joukkueurheilijoihin ja yksilöurheilijoihin. Urheilijan verotus toimitetaan pääsääntöisesti TVL:n (TVL, 1535/1992) mukaan. Mikäli urheilijan katsotaan olevan ammatinharjoittajan asemassa, voidaan verotus määrittää laissa elinkeinonharjoittamisen oikeudesta (EVL, 30.12.1992/1539) mukaan. Tulon veronalaisuutta ja menon vähennyskelpoisuutta koskeva yleissäännös on TVL 29 §:ssä. Veronalaista tuloa ovat verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot, jollei jotakin tuloa ole nimenomaan säädetty verovapaaksi. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 263) Lähtökohtana on siis, että kaikki tulot ovat veronalaisia, ellei laissa nimenomaisesti toisin säädetä. Urheilijan kuten muidenkin luonnollisten henkilöiden tulo jaetaan kahteen tulolajiin, pääoma- ja ansiotuloihin.

Veronalaista tuloa on urheilijalle annettu palkka, palkkio tai muu palkinto ja hyvitys, mikäli niillä on saajan kädessä rahallista arvoa. Pokaalia ja siihen verrattavia tavanomaisia esinepalkintoja, joilla on vain lähinnä tunnearvoa, ei pidetä veronalaisena tulona. Palkkio voidaan suorittaa myös luontoisetuna. Samoin urheilijan veronalaista tuloa ovat urheilijastatuksen perusteella maksetut muut kuin itse urheilusuoritukseen perustuvat tulot kuten mainospalkkiot ja sponsoritulot. Myös ulkomailta saatu palkinto on veronalaista tuloa Suomessa. Se

arvostetaan käypään arvoon Suomen hintatason mukaan. Kaksinkertainen verotus poistetaan verosopimusten perusteella. (Verohallinto 2016)

Urheilijoilla on monia mahdollisuuksia harrastaa verosuunnittelua ja etenkin yksilöurheilijoilla on paljon vähennyskelpoisia menoja joita he voivat vähentää verotuksessa. Hyväksytyjä vähennyskelpoisia menoja ovat muun muassa valmennus- ja kilpailumatkojen matka- ja majoitusmenot, kilpailujen osanottomaksut, harjoittelutilojen käyttömaksut, harjoitus- ja kilpailuasut, urheiluvälineet, hierontamenot ja urheiluun liittyvät eräät vakuutusmaksut. Oikeuskäytännön mukaan korvaukset lisäravinnosta ja ravinteista ovat veronalaisia. (KHO 610/1980)

Urheilijan on järkevää miettiä laillisia verosuunnittelun mahdollisuuksia tulojen epätasaisen muodostumisen ja urheilu-uran lyhyden takia. Tähän varteen otettava vaihtoehto löytyy juuri urheilijarahaston tuomista mahdollisuuksista.

3.4 Tulojen veronalaisuus

Verovelvollisuudella tarkoitetaan velvollisuutta suorittaa veroa tulon perusteella, joka on yleistä tai rajoitettua. (TVL 30.12.1992/1535)

3.4.1 Yleisesti verovelvollinen

Tuloverolain mukaan verovelvollisuus jakaantuu yleiseen ja rajoitettuun verovelvollisuuteen. Luonnollinen henkilö on Suomessa yleisesti verovelvollinen, jos hän asuu Suomessa. Henkilö asuu Suomessa, jos hänellä on täällä varsinainen asunto ja koti. Yleisesti verovelvollinen on myös henkilö, joka jatkuvasti oleskelee Suomessa yli kuuden kuukauden ajan. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 80)

3.4.2 Rajoitetusti verovelvollinen

Rajoitetusti verovelvollisia ovat kaikki ne, jotka eivät ole yleisesti verovelvollisia. Jos luonnollinen henkilö ei asu Suomessa, hän on täällä rajoitetusti verovelvollinen. Rajoitetusti verovelvollinen on velvollinen suorittamaan

Suomeen veroa vain täältä saamistaan tuloista. Suomesta saatuja tuloja ovat esimerkiksi suomalaiselta maksajalta saatu palkka Suomessa tehdystä työstä ja suomalaisen osakeyhtiön maksama osinko (TVL 30.12.1992/1535).

3.5 Ammatturheilija työsuhteessa

Ammatturheilijan työsuhteen tunnusmerkit eivät käytännössä poikkea normaalin työntekijän työsuhteesta. Oikeudellisen pohjan työ sopimukselle antaa työ sopimuslaki ja näin on myös urheilijoiden työ sopimuksissa. Työ sopimuslaki on ollut voimassa 1.6.2001 alkaen ja sen 1 §:n mukaan työ sopimuslakia sovelletaan sopimukseen, jolla työntekijä sitoutuu tekemään työtä työnantajan lukuun tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan. (TyöSopL 26.1.2001/55)

Työ suhde koostuu viidestä perustunnusmerkistä, jotka on määritelty työ sopimuslaissa. Perustunnusmerkkejä ovat: 1) sopimus, 2) ansiotyön tekeminen, 3) työn tekeminen toiselle, 4) vastikkeellisuus ja 5) johdon ja valvonnan alaisuus eli työnantajan direktio-oikeus. (Laki24.fi, 2016)

Työ suhde perustuu työnantajan ja työntekijän väliseen sopimukseen, joka voi olla suullinen, kirjallinen tai sähköinen. Työ suhteen edellytys on työn tekeminen toiselle, urheilijan tapauksessa kilpaileminen, pelaaminen tai edustaminen urheilijan omalle palkan maksajalleen eli urheiluseuralle. Työnantaja voi määrätä urheilijalle työajan (harjoitusajat) ja työpaikan. Määräyksiin voi sisältyä myös erilaisia mainossopimuksia jolloin urheilijan tulee noudattaa työnantajan tekemiä mainos-, markkinointi- ja yhteistyö sopimuksia.

Urheilijat ovat usein kansakunnan seuratuimpia henkilöitä ja samalla esikuvia nuorille. Heiltä vaaditaan asiallista käytöstä sekä urheilukentillä että vapaa-ajalla. Tämän vuoksi urheilijoiden työ sopimukseen kirjataan urheilijaa ja seuraa koskevia rajoitteita ja velvollisuuksia, joita harvemmin on tavallisen työssä käyvän ihmisen työ sopimuksessa. Esimerkiksi yleisesti on toivottavaa, että urheilija elää päihteetöntä elämää, pyrkii antamaan itsestään positiivista julkisuuden kuvaa ja

kaikin puolin edistää julkisessa toiminnassaan lajin myönteistä imagoa. (Aaltonen 2004, 155-156)

Pääsääntöisesti urheilijoiden työsopimukset ovat määräaikaista työn luonteen vuoksi. Määräaikainen sopimus päättyy, kun sovittu kilpailukausi tulee päätökseen tai kuin muuten on sovittu. Määräaikaista sopimusta ei voi purkaa ilman molempien osapuolten hyväksyntää. Osapuolet voivat sopia sopimuksen purkautumisesta, mikäli urheilija tai seura rikkoo sopimuksen määräyksiä. Työsopimus tulisi tehdä aina kirjallisesti, sillä sen oikeudellinen merkitys työsuhdeasioissa on merkittävä. Liikunnassa ja urheilussa ei ole yleissitovaa työehtosopimusta, mutta Suomen Liikunta ja Urheilu ovat yhteistyössä työsuojeluviranomaisten kanssa laatineet urheilijoille tarkoitetun työsopimusmallin seurojen ja muiden urheilijoiden työnantajien käyttöön. Myös eri lajien lajiliitoilla on omia työsopimusmalleja, jotka ovat tarkoitettu kyseisen lajin sopimukseen sovellettavaksi.

3.5.1 Joukkueurheilijan oikeudet

Urheilijan voidaan katsoa olevan työsuhteessa urheiluseuraan, kun pystytään esittämään molempia osapuolia sitova työsopimus, joka joukkueurheilun kohdalla yleisesti tarkoittaa pelaajasopimusta. Työsuhteen voidaan katsoa olevan lainvoimainen, kun aiemmin mainitsemani perustunnusmerkit täyttyvät. (55/2001, TyöSopL 1§) Tunnusmerkkien täytyessä sopimuksen keston, koeaikaan ja muotoon liittyy omat määräyksensä. Työsuhteessa urheiluseura kantaa yritystoiminnan riskit ja urheilija tulee työsopimuslain velvoittamien määräysten piiriin. Työsopimus myös asettaa tiettyjä velvollisuuksia molemmille sopijaosapuolille. Pelaajan osalta näitä ovat muun muassa lojaliteettivelvoite ja kieltö osallistua kilpailevaan toimintaan. Urheilija on velvollinen noudattamaan työnantajan antamia työn sisältöä ja suorittamistapaa koskevia ohjeita. (HE 259/2009) Työnantajan velvollisuuksiin palkanmaksun lisäksi kuuluu esimerkiksi urheilijan vakuuttamiseen liittyvien määräysten noudattaminen. (TyöSopL 26.1.2001/55 ja Anttila 2004, 98-101; Rauste 1997, 105-130)

Joukkueurheilijat kilpailevat tai pelaavat urheiluseuran tai -organisaation alaisuudessa. Urheilukilpailut, sponsorit tai urheiluliigat maksavat palkkiot työnantajalle, joka huolehtii urheilijoiden palkanmaksusta. Saaduilla palkkioilla seura pystyy hoitamaan toiminnan pyörittämisen ja maksamaan seuran juoksevia kuluja sekä urheilijoiden palkat. Joukkueurheilijan ei yleensä tarvitse huolehtia varuste-, majoitus- tai matkakuluista, vaan niistä huolehtii yleisesti työnantaja. (Eskelinen 1995, 138)

3.5.2 Yksilöurheilijan oikeudet

Yksilöurheilijan oikeusasema poikkeaa huomattavasti joukkueurheilijasta. Koska yksilöurheilija saa palkkioita usein samanaikaisesti monelta eri taholta, ei urheilijan ja palkkion maksajan välille synny sellaista suhdetta, joka voitaisiin katsoa työsuhteeksi tai -sopimukseksi. Yksilöurheilijoilla yleensä valmennustuen saamiseksi edellytetään sopimussuhdetta oman lajinsa lajiliittoon tai urheiluseuraan. Yksilöurheilijat tekevät työsopimuslaissa tarkoitettua työtä kilpaillessaan ja harjoitellessaan. Parhaimmat yksilöurheilijat saavat Suomessa vastiketta osanottopalkkiona, valmennustukina ja yhteistyösopimusten myötä. Koska työsuhteen tunnusmerkit eivät yksilöurheilijoilla täyty esimerkiksi työnantajan johdon ja valvonnan puuttuessa, he eivät pysty välttämättä tekemään virallista työsuhtesopimusta. Yksilöurheilijat ovat itsenäisiä toimijoita, joita voi verrata yksityisyrittäjään. He vastaavat itse käytännössä kaikista riskeistä omissa tekemisissään ja työn onnistuminen on aina sidoksissa yksilöurheilijan saamiin tuloihin ja palkkioihin, joten menestys määrittää pitkälti heidän elintasonsa. Koska kyse on palkkiosta eikä palkasta, palkkion maksajan ei tarvitse huolehtia työnantajavelvoitteista, vaan yksilöurheilijan on esimerkiksi itse järjestettävä vakuutuksena ja eläkkeensä.

Lajiliitto ja urheilija voivat käytännössä olla suorassa sopimussuhteessa lähinnä silloin kun urheilija on valittuna maajoukkueeseen. (Tiitinen 1998, 218-220) Liiton ja urheilijan välisellä sopimuksella voi olla merkitystä esimerkiksi rangaistusmenettelyn kannalta, mutta verotuksellisesti sillä ei ole merkitystä.

Yhteistyökumppanin ja urheilijan väliset sopimukset eivät myöskään ole työsuhteita, eikä Olympiakomitean myöntämä tukikaaan ole palkkiota työstä.

3.6 Urheilijan eläke- ja tapaturmaturva

Ammattiurheilijoille on luotu Suomessa oma eläke- ja tapaturmajärjestelmä. Laki urheilijoiden eläke- ja tapaturmaturvasta luo urheilijalle turvan urheillessa tai siihen välittömästi liittyvässä tilanteessa sattuneen tapaturman aiheuttaman vamman, sairauden tai kuoleman varalta. Urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön (urheiluseura) on järjestettävä urheilijalle vakuutus tapaturman sekä vanhuuden varalta siihen asti, kunnes urheilija täyttää 65 vuotta. Vakuuttamisvelvollisuuden edellytyksenä on, että urheilijan ja seuran välillä on sopimus ja urheilija saa pääasiallisesti Suomessa harjoitetusta urheilemisesta veronalaista palkkaa pelikauden tai vuoden pituisen ajanjakson aikana vähintään 9 600 euroa (Laki urheilijan eläke- ja tapaturmaturvasta 24.4.2009/276).

Urheilijan eläke- ja tapaturmaturvalain mukaan urheilijalle korvataan tapaturma, joka hänelle sattuu lajille ominaisissa olosuhteissa:

- 1) peli- tai urheilusuorituksen yhteydessä;
- 2) ohjatussa, valvotussa tai harjoitteluohjelman mukaisessa harjoittelussa;
- 3) urheilijan ollessa siirtymässä asunnoltaan tai majoitustiloista kilpailu-, peli- tai harjoittelupaikalle tai sieltä takaisin
- 4) peli-, kilpailu- tai harjoitusmatkoilla matkaohjelman mukaisessa toiminnassa
- 5) hänen toimiessaan 1 §:ssä tarkoitetun urheiluseuran tai muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön määräyksestä seuran tai yhteisön edustajana edustustilaisuudessa taikka matkalla tällaiseen tilaisuuteen tai sieltä takaisin

(Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta 24.4.2009/276)

Urheilijan tapaturma- ja eläketurvalain 3.§ mukaan tapaturmasta maksetaan korvausta kuntoutuskustannuksista, tapaturmaeläkettä, perhe-eläkettä,

hautausapua, haittarahaa, hoitotukea, vaatelisää, kodinhoitokustannusten korvausta sekä korvausta sairaanhoidon kustannuksista.

3.6.1 Tapaturmaeläke

Tapaturmaeläkettä maksetaan:

”1) urheilijalle, joka on tapaturmasta aiheutuvan vamman tai sairauden hoidon vuoksi kykenemätön hankkimaan itselleen ansiotuloja 1 tai 15 §:ssä tarkoitetulla urheilemisella;

2) urheilijalle, joka on 1 kohdassa tarkoitetun hoidon jälkeen pysyvästi kykenemätön jatkamaan urheilemistä, siltä ajalta, jona hän osallistuu tämän lain mukaiseen ammatilliseen kuntoutukseen hänen kuntouttamisekseen muuhun työhön tai ammattiin, josta hän voi saada pääasiallisen toimeentulonsa;

3) urheilijalle, jonka 2 kohdassa tarkoitettu ammatillinen kuntoutus on päättynyt.

Tapaturmaeläkettä maksetaan yhteensä viiden vuoden ajalta sairausvakuutuslain mukaisen sairauspäivärahan enimmäisajan täytyttyä kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes urheilija täyttää vanhuuseläkkeen alaikärajan (65 vuotta). Jos sairausvakuutuslain mukainen sairauspäivärahan enimmäisaika on jäänyt täyttymättä, tapaturmaeläkettä maksetaan yhteensä viiden vuoden ajalta siitä, kun on kulunut vuosi tapaturman sattumisesta, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes urheilija täyttää vanhuuseläkkeen alaikärajan.” (Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta, 24.4.2009/276)

3.6.2 Vapaaehtoinen vakuuttaminen

Mikäli urheilija tienaa pääasiallisesti Suomessa harjoittamastaan urheilemisestä vuodessa veronalaista tuloa vähintään 9 600 euroa mutta hänellä ei ole urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön kanssa sopimusta, on hänellä oikeus saada itselleen turva tapaturman ja vanhuuden varalta siihen asti, kunnes täyttää 65 vuotta. Tällaisesta vakuutuksesta maksettavan tapaturmaeläkkeen perusteena käytetään vakuutuksenottajan ja vakuutusyhtiön välillä sovittavaa

vuosityöansioita, jonka tulee vastata urheilijan urheilemisesta jatkuvasti saamaa veronalaista tuloa. Huomioon otettava vuosityöansio voi olla enintään 100 000 euron suuruinen. Pysyvän työkyvyttömyyden perusteella maksettavan tapaturmaeläkkeen perusteena käytetään kuitenkin 30 000 euron vuosityöansiota. (Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta, 24.4.2009/276)

Vapaaehtoinen vakuutus on erityisen suositeltavaa yksilöurheilijoille, jotka tienavat pääasiallisesti Suomessa urheilemisella yli 9 600 euroa. Uran päättyessä äkillisesti loukkaantumiseen tai vammaan, antaa tapaturmaeläke urheilukyvyttömälle kuntoutusmahdollisuuden esimerkiksi johonkin muuhun toimeentulon antavaan työhön.

3.6.3 Urheilijan vanhuuseläke

Mikäli urheilija kuuluu lain urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta vakuuttamisvelvollisten piiriin, kertyy urheilijalle vanhuuseläkettä siitä asti, kun urheilija lukeutuu lain piiriin. Vanhuuseläkettä kertyy siihen asti, kunnes urheilija lopettaa urheilu-uransa tai kun hänelle ei seura tai muu yhteisö ole enää lain mukaan velvollinen ottamaan vakuutusta, tai kun yksilöurheilija ei enää ole velvollinen ottamaan itselleen vakuutusta. Vakuutusta varten vakuuttamisvelvollisten on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 prosenttia vakuutuksen perusteena olevasta palkasta tai tulosta. Vanhuuseläkettä maksetaan siitä päivästä alkaen, kun urheilija täyttää 65 vuotta. (Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta, 24.4.2009/276)

Jos urheilija ei kuulu lain vakuuttamisvelvollisten piiriin tai jos urheilija haluaa parantaa vanhuudenturvaansa, voi hän ottaa vapaaehtoisen eläkevakuutuksen. Muussa tapauksessa urheilijan eläke riippuu siitä, mitä hän tienaa ja kerryttää eläkettään urheilu-uran jälkeen. Pahimmassa tapauksessa eläke jää siis yleisen kansaneläkkeen tasolle.

3.6.4 Urheilun lajiliiton ja seuran vastuut

Urheilun lajiliiton tai muun kilpailutoiminnasta vastaavan yhteisön on huolehdittava, että sen piirissä harjoitettavaan kilpailutoimintaan osallistuvat

urheiluseurat ja muut urheilutoimintaa harjoittavat yhteisöt järjestävät lain mukaisen vakuutusturvan. Tätä varten lajiliitolla tai muulla kilpailutoiminnasta vastaavalla yhteisöllä on oikeus saada Tapaturmavakuutuskeskuksen pitämästä rekisteristä tieto niistä sen toiminnan piiriin kuuluvista urheilijoista, jotka on vakuutettu tämän lain mukaan. Urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön on ilmoitettava sitä edustaneiden tämän lain piiriin kuuluvien urheilijoiden lukumäärä vuosittain asianomaiselle lajiliitolle. Lajiliiton on toimitettava nämä tiedot Tapaturmavakuutuskeskukselle. (Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta, 24.4.2009/276)

4 URHEILIJARAHASTON KÄYTTÖ

Tässä luvussa käydään läpi urheilijarahastoinnin taustaa sekä tarkoitusta. Toisena selvitetään urheilijarahaston käyttöä yleisesti, rahastoitavan tulon määrä, rahasto-osuuksien merkintä ja varojen tulouttaminen rahastosta. Luvun lopussa on annettu esimerkkejä rahastoinnista ja sen laskennallisesta hyödystä. Viimeisenä käydään läpi tällä hetkellä toimivat urheilijarahastoinnin palvelun tarjoajat.

4.1 Rahastoinnin tausta ja tarkoitus

”Urheilijarahastoidea syntyi Kansainvälisen yleisurheiluliiton (IAAF) piirissä aikana, jolloin keskustelu urheilun kaupallistumisesta oli viriämässä. Alunperin rahastojen avulla oli tarkoitus ohjata urheilijoiden saamia tuloja heidän oman välittömän määräysvaltansa ulottumattomiin ja siten lieventää kuvaa urheilun ammattilaistumisesta ja kaupallistumisesta.” (HE 278/1998)

”Rahaston sääntöjen mukaan sen tarkoituksena on ottaa vastaan ja säilyttää urheilijan varoja, jotka maksetaan liitolle. Varat koostuvat urheilijan urheilemisesta saamista palkkioista ja urheilijan suojattujen oikeuksien luovutuksesta saaduista korvauksista. Liitto, urheilija ja ulkopuolinen sopijapuoli voivat näet sopia urheilijan nimen, kuvan, äänen tai urheilusuorituksen käyttämisestä korvausta vastaan mainonnassa tai muussa vastaavassa tarkoituksessa.” (HE 278/1998)

”Urheilijarahaston sääntöjen mukaan urheilija on kilpailu-uransa aikana oikeutettu käyttämään rahasto-osuuttaan hyväksytyjä tositteita vastaan. Hyväksyttäviä menoja ovat esimerkiksi valmennus- ja kilpailumatkojen matka- ja majoitusmenot, kilpailujen osanottomaksut, harjoittelutilojen käyttömaksut, harjoitus- ja kilpailuasut, urheiluvälineet, hierontamenot ja urheiluun liittyvät eräät vakuutusmaksut.” (HE 278/1998)

”Urheilija voi nostaa rahastosta varoja myös ilman kulutositteita, jolloin suoritus on ennakonpidätyksen alaista tuloa. Urheilijan nostaessa urheilu-uran päätyttyä rahasto-osuutensa, nosto on kokonaisuudessaan ennakonpidätyksen alaista tuloa.” (HE 278/1998)

TVL:ssa on vuodesta 1999 alkaen ollut yksityiskohtaisia säännöksiä *urheilijoiden tulojen rahastoinnista* (TVL 30.12.1992/1535). Rahastointi mahdollistaa urheilijan tulojen verotuksen siirtämisen myöhemmälle ajankohdalle. Hallituksen esityksessä 278/1998 on nostettu esiin tiettyjä perusteita, joiden perusteella voitiin puoltaa urheilijatulon rahastointimahdollisuutta. Syinä on mainittu muun muassa urheilu-uran lyhyys ja urheilijan sosiaaliturvan rajallisuus. Lisäksi muissa

ammateissa ei ole tavanomaista, että aktiivinen työura kestää noin kymmenen vuotta, joskus ei niinkään pitkään. Rahastointi mahdollistaa myös urheilijan sopeutumista urheilu-uran jälkeiseen normaalielämään ja vieläpä yhteiskunnan kannalta edullisella ja tehokkaalla tavalla. (Andersson, Frände & Linnakangas 2016, 449) Urheilijoilla on käytettävissä kaksi rahastoa, joiden käyttötarkoitukset poikkeavat toisistaan: valmennusrahalasto ja urheilijarahasto. Näistä rahastoista seuraavissa alakappaleissa tarkemmin. (Andersson ym. 2016, 450)

TVL 116 a §:n mukaan verovuoden tulona ei pidetä sitä osaa hänen välittömästi urheilemisesta saamistaan tuloista (urheilutulo), jotka on maksettu valtiovarainministeriön nimeämän säätiön yhteydessä olevaan valtakunnalliseen valmennusrahalastoon tai urheilijarahastoon.

4.1.1 Valmennusrahalasto

Valmennusrahalaston tarkoituksena on varmistaa yksilöurheilijalle mahdollisuus varautua etukäteen valmentautumisesta aiheutuviin kuluihin. Palkkasuhteessa olevilla joukkueurheilijoilla työnantaja yleensä korvaa kustannukset, joten heitä valmennusrahalastojärjestelmä ei koske. Valmennusrahalastoon voidaan siirtää ilman välittämiä veroseuraamuksia urheilijan saamia tuloja, jotka ovat peräisin urheilusta. Urheilutuloina pidetään myös urheilemiseen liittyvistä mainos- ja muista yhteistyösopimuksista saatuja tuloja, jos sopijapuolina ovat urheilija, lajiliitto ja yhteistyötaho yhdessä, eli ns. kolmikantasopimus. (Andersson ym. 2016, 450) Valmennusrahalastoon voidaan maksaa muita urheilutuloja kuin palkkaa. (TVL 30.12.1992/1535) Valmennusrahalastoon maksettua urheilutuloa voidaan käyttää urheilemisesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen verovuoden aikana kulutositteita vastaan. Verovuoden päättyessä rahastoon voidaan jättää 20 000 euroa seuraavan vuoden valmentautumista varten. Halutessaan varoja voi siirtää valmennusrahalastosta urheilijarahastoon. Loppuosa katsotaan verovuoden ansiotuloksi. (Henkilöverotuksen käsikirja 2012, 265) Mikäli valmennusrahalastoon maksaa kahtena vuotena peräkkäin vähemmän kuin 800 euroa vuodessa, jäljellä olevat rahat verotetaan seuraavana vuonna. (Andersson ym 2016, 450; TVL 30.12.1992/1535)

Yksilölajien urheilijoille valmennusrahalasto tuo mahdollisuuden varautua etukäteen valmentautumisesta aiheutuviin kuluihin. Urheilija voi kerryttää rahastoon vuoden aikana urheilutulojaan ilman ylärajaa. Valmennusrahalastosta voidaan kattaa käytännössä samoja urheiluun liittyviä kuluja ja kustannuksia, kuin joukkueurheilijoiden työnantajat maksavat heidän puolestaan, kuten hotelliyöpymiset ja matkakustannukset. Rahastosta voi maksaa korvauksia myös henkilökohtaiselle valmentajalla tai muille urheilijan kilpailemiseen ja valmentautumiseen osallistuville henkilöille, kuten hierojalle tai huoltajalle. (HE 278/1998)

Urheilijan valmennusrahalastoon keräämiä varoja voi siirtää urheilijarahastoon ilman veroseuraamuksia. Tämän lisäksi valmennusrahalastoon voi verovuoden päättyessä veroseuraamuksitta jättää tulevaa kilpailukautta varten valmennuskatetta enintään 20 000 euroa. Mikäli määrä ylittää edellä mainitun 20 000 euroa, katsotaan ylimenevä osa urheilijan veronalaiseksi tuloksi. Valmennusrahalasto yhdistettynä urheilijarahastoon toimii verotuksellisesti todella hyvin varsinkin suuren kertatulon tasaajana tukien samalla urheilijan uran jälkeistä elämää taloudellisesti.

Esimerkki 1:

Valmennusrahastoon on kertynyt verovuoden aikana yhteensä 120 000 euroa. Kustannuksia on korvattu 30 000 euroa. Urheilija jättää valmennusrahastoon täysimääräisen valmennuskatteen (20 000 euroa) ja siirtää enimmäismäärän urheilijarahastoon. Verotettava ansiotulo on tällöin:

rahastoon kertynyt määrä	120 000 €
kustannukset	- 30 000 €
valmennuskate	- 20 000 €
siirto urheilijarahastoon	- 60 000 €
verotettava tulo	10 000 €

Esimerkki 2:

Valmennusrahastoon on kertynyt verovuoden aikana yhteensä 50 000 euroa. Kustannuksia on korvattu 25 000 euroa. Urheilija jättää valmennuskatteeksi 10 000 euroa ja siirtää 10 000 euroa urheilijarahastoon. Tällöin verotettavaksi tuloksi muodostuu:

rahastoon kertynyt määrä	50 000 €
kustannukset	-25 000 €
valmennuskate	-10 000 €
siirto urheilijarahastoon	-10 000 €
verotettava tulo	5 000 €

4.1.2 Urheilijarahasto

Urheilijarahaston tarkoitus on turvata urheilijan uran jälkeistä elämää. Rahaston avulla urheilija pystyy tasoittamaan urheilemisesta saatujen tulojen verotusta sekä samalla säästämään uran jälkeiseen aikaan. Koska rahaston pääasiallinen tarkoitus on nimenomaan uran jälkeisen ajan taloudellinen turvaaminen, ei sen vuoksi rahaston varoja voi tulouttaa ennen kuin urheilu-ura on päättynyt. (HE 278/1998)

Urheilijarahastoa voi käyttää niin yksilö- kuin joukkueurheilijat. Rahastoitujen varojen tulee olla välittömästi urheilusta ansaittua rahaa. Ammattilaisurheilijan uran päättyttyä rahastoon kertyneet varat helpottavat sopeutumista siviilielämään ja siten myös siirtymistä kouluun tai työelämään. Näin ollen urheilijan uran päättyttyä hän ei ole täysin minimisosiaaliturvan varassa. (HE 278/1998)

Ruotsissa rahastointijärjestelmä luotiin vuonna 1983 yhden jääkiekkoseuran aloitteesta. Tavoitteena oli pakottaa pelaajat säästämään rahaa tulevaisuutta varten, koska oli huomattu, että vei ainakin viisi vuotta urheilu-uran jälkeen ennen kuin pelaajat saavuttivat urheilu-uran aikaisen tulotason. (HE 278/1998)

Vuodesta 2007 alkaen on ollut mahdollista rahastoida myös ulkomailta saatuja urheilutuloja. (HE 114/2006) Kuitenkaan ulkomailta saatujen urheilutulojen rahastointi ei ole urheilijalle kovinkaan kannattavaa veroseuraamusten takia, koska ulkomailta saaduista tuloista on jo pidätetty lähdevero. Normaalisti vero hyvitetäisiin ulkomailta saaduista tuloista Suomessa maksettavista veroista ja urheilija maksaisi Suomeen vain verojen erotuksen. Ulkomailta saatujen tulojen rahastointi ja uran päättymisen jälkeen nostaminen aiheuttaisi kahdenkertaisen verotuksen, sillä lähdeveroa ei voida hyvittää, jos tulo rahastoidaan. (Rosbäck 2010, 22-25)

Urheilijoiden uran päättyttyä he ovat yleensä parhaassa työiässä. Suurimmalla osalla uraansa lopettavista urheilijoista on usein koulutuksen tai ”siviilityön” puute, koska opiskelu ja siviilityön tekeminen urheilu-uran aikana on todella vaikeaa urheiluun vaadittavan omistautumisen ja työmäärän takia.

”Urheilijoiden sosiaaliturvassa on epäkohtana, että urheilijan sairastuessa tai joutuessa työttömäksi hän jää yleisen sosiaaliturvan varaan, koska hänen urheilutulojaan ei ole etukäteen ohjattu riittävän sosiaaliturvan luomiseen. Kun siirtymisessä normaaliin työelämään voi kuitenkin olla kitkaa, sosiaalivakuutuksen kannalta urheilutulojen rahastointi voisi osaltaan toimia myös mahdollisesti vajaaksi jäävän sosiaali- ja eläketurvan täydentäjänä.” (HE 278/1998; HE 259/2009)

Urheilijan ura saattaa päättyä äkillisesti esimerkiksi loukkaantumisen takia ja mikäli hän ei ole valmistautunut millään tavoin uran jälkeiseen elämään, saattaa sopeutuminen ja toimeentulo olla vaikeaa. Uran päättymisen mukanaan tuomat tunteet ja elämäntilanteet ovat luonnollisesti hyvin henkilökohtaisia ja jokainen suhtautuu asiaan eri tavoin, mutta mikäli urheilija on taloudellisesti varautunut elämänmuutokseen, helpottaa se huomattavasti sopeutumista. Siirtyminen normaaliin työelämään aiheuttaa varmasti joka tapauksessa jonkin verran haasteita, sillä muutos on todella suuri urheilijan arjesta normaalityöläisen arkeen.

TVL 116 c §:ssä säädetään, että ”Urheilijalla, jonka verovuoden urheilutulo on ennen tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneiden menojen vähentämistä vähintään 9 600 euroa, on oikeus siirtää urheilutulostaan verovapaasti urheilurahastoon enintään 50 prosenttia urheilutulon bruttomäärästä laskettuna ja samalla enintään 100 000 euroa vuodessa.” Urheilu-uran päättymisen jälkeen urheilija saa tulouttaa rahastoon siirretyt varat vähintään kahden ja enintään kymmenen vuoden aikana. Urheilija saa itse ilmoittaa erien lukumäärän näissä rajoissa. Kuitenkin poikkeuksena erityisestä syystä, kuten työkyvyttömyyden vuoksi, varat voidaan tulouttaa myös nopeammin kuin kahden vuoden aikana. Urheilijarahastossa olevat varat ovat nostettaessa veronalaista ansiotuloa.

Urheilijarahaston tuomia verotuksellisia etuja voidaan pitää tietyllä tapaa taktisena verosuunnitteluna. Urheilijan rahastoidessa varojaan, ovat ne pois yhteiskunnan verotuloista juuri sillä hetkellä, mutta silti julkistaloudelliset vaikutukset jäävät vähäisiksi ja väliaikaisiksi, sillä tulot tulevat joka tapauksessa aikanaan verotetuksi ansiotuloina. Tällä pystytään vähentämään esimerkiksi uran päättymisen jälkeistä sosiaalietuuksien tarvetta, mikä on näin ollen myös pidemmällä tähtäimellä yhteiskunnan kannalta edullisempää.

4.2 Rahastoitavan tulon määrä

Kuten jo kappaleessa 4.1.2 todetaan, kaikilla yli 9 600 euroa (bruttona) urheilemisella ansaitsevalla on mahdollisuus siirtää vuosittain verottomasti 50 prosenttia saamistaan tuloista urheilijarahastoon. Siirron enimmäismäärä vuodessa saa olla kuitenkin 100 000 euroa, mutta vähimmäismäärää rahastoinnille ei laissa ole asetettu. Rahastoon ei ole mahdollista siirtää muita, kuin urheilemisesta saatuja tuloja, kuten joukkuelajeissa työsuhteessa olevien palkat ja yksilölajeissa kilpailuista saadut palkkiot. Kuten luvussa 3.1 kerrotaan, urheilusta saatuina tuloina pidetään myös mainos- ja yhteistyösopimuksista saatuja tuloja, mikäli ne on tehty kolmikantasopimuksena.

Esimerkki 1:

Vuodessa 40 000 euroa ansaitseva urheilija siirtää rahastoon 12 000 euroa vuosiansioistaan. Tällöin hänelle jää 28 000 euroa verotettavaa tuloa kyseiseltä vuodelta. Näin ollen kuukausitasolla käytettävissä olevaa rahaa on noin 2300 euroa (brutto).

Esimerkki 2:

Vuodessa 215 000 euroa ansaitseva urheilija ei voi rahastoida 50 prosenttia tuloistaan, sillä suurin sallittu määrä on 100 000 euroa. Urheilija siirtää tuloistaan suurimman sallitun määrän rahastoon, eli 100 000 euroa. Tässä tapauksessa urheilijan verotettavat tulot ovat 115 000 euroa tältä vuodelta. Urheilijalle jää siis kuukausitasolla käytettäväksi rahaa noin 9580 euroa (brutto).

4.3 Rahasto-osuuksien merkintä

Tapa merkitä rahasto-osuuksia saattaa poiketa hieman eri säätiöillä, mutta rahastointiin hyväksytyjen säätiöiden säännöt on kuitenkin pyritty pitämään mahdollisimman samanlaisina ja säätiöt pyrkivät noudattamaan yhteneväisiä periaatteita. Urheilija voi siirtää urheilemisesta saatuja tuloja verottomasti urheilijarahastoon tuloverolaissa säädetyn edellytyksin. (TVL 30.12.1992/1535)

Urheilija tai urheilijan työnantaja tekee merkinnät säätiön valitseman rahastoyhtiön verkkopalvelun sähköisen merkintälomakkeen kautta tai paperisella lomakkeella. Rahastojen merkinnän osalta toimitaan kuten kyseisen säätiön valitseman rahastoyhtiön avaintietoesitteissä ja rahastojen säännöissä on kuvattuna. Avaintietoesitteissä ja säännöissä voi olla esimerkiksi maininta toimeksiannoista, milloin merkintöjä voi tehdä tai mitkä ovat mahdolliset merkintäpäivät.

Esimerkiksi joukkueurheilijan kohdalla työnantaja usein tilittää pelaajan valitseman määrän palkasta suoraan rahastoon. Summa voidaan tilittää esimerkiksi kuukausittain tai yhtenä eränä ennen rahastointipäivää. Siten pystytään varmistamaan, että rahastoitavat varat on ansaittu välittömästi urheilusta. Näin ollen pelaajat saavat suoraan seuralta sen osan palkasta, josta ennakonpidätys ansaintavuonna tehdään. Pääasiassa yksilöurheilijoilla tulot ohjautuvat valmennusrahaston kautta urheilijarahastoon.

Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiön sekä Ammattiurheilusäätiön rahastot tarjoavat kumpikin kolme erilaista rahastoa, joista urheilijalla on mahdollisuus valita oman riskinsietokykynsä mukaan sopivin vaihtoehto. Urheilija voi myös hajauttaa sijoituksiaan eri salkkuihin riskin vähentämiseksi.

4.4 Varojen tulouttaminen rahastosta

Jotta urheilija voi alkaa nostaa urheilurahastoon siirtämiään varoja, hänen on ilmoitettava uransa päättymisestä. Urheilu-ura katsotaan päättyneeksi silloin, kun urheilijan *urheilutulot* kahtena peräkkäisenä vuotena jäävät alle 9 600 euron eikä urheilija osoita urheilijarahastolle jatkavansa urheilu-uraansa tai urheilijan omasta ilmoituksesta urheilijarahastolle. (TVL 116 C § 3 momentti). Urheilijan kuollessa, valmennus- ja urheilijarahastossa olevat varat katsotaan kokonaisuudessaan kuolinvuoden veronalaiseksi ansiotuloksi (TVL 116 C § 4 momentti). Urheilijarahastosta tuloutuvat varat ovat kokonaisuudessaan veronalaista ansiotuloa (TVL 116 C § 5 momentti). Näin ollen verotuksellinen hyöty saattaa olla huomattava verrattaessa siihen, että tulot verotettaisiin pääomatuloina, jonka

tulovero on 30 000 euroon saakka 30 prosenttia ja siitä ylimenevältä osalta 34 prosenttia. (TVL 30.12.1992/1535)

Urheilijarahastoon siirretyt tulot nostetaan tasasuuruksina erinä vähintään kahden ja enintään kymmenen vuoden aikana urheilu-uran päättymisen jälkeen. Nostot tapahtuvat säätiön ja rahaston sääntöjen mukaisesti esimerkiksi kertasummana tai kuukausittain. Varoja voi alkaa nostaa jo heti uran päätyttyä, esimerkiksi jos uran katsotaan päättyneen 2016 huhtikuussa, voi varoja alkaa nostamaan saman vuoden toukokuussa. Varat voi nostaa kuitenkin aikaisintaan 2 vuoden aikana uran päättymisestä. Mikäli ura loppuu vuonna 2016, on varojen nostaminen kuitenkin aloitettava viimeistään vuonna 2019. Näinä vuosina rahastosta nostettavat määrät helpottavat entisen urheilijan siirtymistä siviilielämään ja esimerkiksi kouluttautumista uuteen ammattiin.

Tuloutuksen aikana rahastopääomalle kertyy myös tuottoa, joka tuloutetaan yhtenä ylimääräisenä vuotena. Esimerkiksi mikäli urheilija tulouttaa varat viiden vuoden aikana, tuloutuvat tuloutuksen aikana kertyneet tuotot kuudentena vuonna tai vastaavasti yhdeksän vuoden tuloutuksessa 10. vuonna. Eli rahastoitu määrä, joka on rahastoitu pääoma + säästöaikana kertyneet tuotot, maksetaan tasaerissä ja tämän lisäksi tuotto, joka kertyy tuloutusaikana, maksetaan omana eränä tulouksen päättymisestä seuraavana vuonna.

Esimerkki 1 varojen tulouttamisesta:

Ura päättyy vuonna 2016, urheilija päättää tulouttaa rahaston varat vuosina 2018-2022, eli viidessä vuodessa. Laskelmassa tuloutusajan tuotoksi on laskettu 3 %. Tuotto lasketaan jokaisen tuloutettavan vuoden pääoman mukaan.

Taulukko 1. Varojen tuloutuminen vuosina 2018-2022 + tuloutusajan tuotto vuonna 2023.

Vuosi	Rahastopääoma	Tuotto tuloutusajalta	Tuloutus/vuosi	Muut ansiotulot/vuosi	Ansiotulot yhteensä
	100 000,00 €				
2018	80 000,00 €	2 400,00 €	20 000,00 €	0,00 €	20 000,00 €
2019	60 000,00 €	1 800,00 €	20 000,00 €	0,00 €	20 000,00 €
2020	40 000,00 €	1 200,00 €	20 000,00 €	10 000,00 €	30 000,00 €
2021	20 000,00 €	600,00 €	20 000,00 €	15 000,00 €	35 000,00 €
2022	0,00 €	0,00 €	20 000,00 €	20 000,00 €	40 000,00 €
2023 (tuloutusajan tuotto, 3%)		Yht. 6 000,00 €	6 000,00 €	25 000,00 €	31 000,00 €

Rahastosta nostetut varat ovat vasta nostamisvuonna tuloveron alaisia ja näin ollen urheilija pystyy tasoittamaan verotustaan uran päätyttyä.

Esimerkki 2 varojen tuloutumisesta:

Ura päättyy vuonna 2022, urheilija päättää tulouttaa rahaston varat vuosina 2023-2030, eli kahdeksassa vuodessa.

Taulukko 2. Varojen tuloutuminen vuosina 2023-2030 + tuloutusajan tuotto vuonna 2031.

Vuosi	Rahastopääoma	Tuotto tuloutusajalta	Tuloutus/vuosi	Muut ansiotulot/vuosi	Ansiotulot yhteensä
	300 000,00 €				
2023	262 500,00 €	7 875,00 €	37 500,00 €	0,00 €	37 500,00 €
2024	225 000,00 €	6 750,00 €	37 500,00 €	0,00 €	37 500,00 €
2025	187 500,00 €	5 625,00 €	37 500,00 €	0,00 €	37 500,00 €
2026	150 000,00 €	4 500,00 €	37 500,00 €	12 000,00 €	49 500,00 €
2027	112 500,00 €	3 375,00 €	37 500,00 €	15 000,00 €	52 500,00 €
2028	75 000,00 €	2 250,00 €	37 500,00 €	15 000,00 €	52 500,00 €
2029	37 500,00 €	1 125,00 €	37 500,00 €	20 000,00 €	57 500,00 €
2030	0,00 €	0,00 €	37 500,00 €	24 000,00 €	61 500,00 €
2031 (tuloutusajan tuotto, 3 %)		Yht. 31 500,00 €	31 500,00 €	25 000,00 €	56 500,00 €

4.5 Laskennallinen hyöty

Laskelmissa on käytetty kuviitteellisia lukuja tulojen ja verojen nousun suhteen, joten ne ovat suuntaa antavia.

Taulukko 3. Laskelma, jossa urheilija ei siirrä urheilijarahastoon urheilutulojaan ollenkaan.

Vuosi	Vero %	Tulot (brutto)	Siirto urheilijarahastoon	Verotettava tulo	Veron osuus	Tulot (Netto)
2007	25 %	30 000,00 €	- €	30 000,00 €	7 500,00 €	22 500,00 €
2008	25 %	35 000,00 €	- €	35 000,00 €	8 750,00 €	26 250,00 €
2009	25 %	35 000,00 €	- €	35 000,00 €	8 750,00 €	26 250,00 €
2010	25 %	40 000,00 €	- €	40 000,00 €	10 000,00 €	30 000,00 €
2011	30 %	45 000,00 €	- €	45 000,00 €	13 500,00 €	31 500,00 €
2012	30 %	60 000,00 €	- €	60 000,00 €	18 000,00 €	42 000,00 €
2013	30 %	70 000,00 €	- €	70 000,00 €	21 000,00 €	49 000,00 €
2014	35 %	85 000,00 €	- €	85 000,00 €	29 750,00 €	55 250,00 €
2015	35 %	90 000,00 €	- €	90 000,00 €	31 500,00 €	58 500,00 €
Yhteensä		490 000,00 €	- €	490 000,00 €	148 750,00 €	341 250,00 €

Taulukko 4. Laskelma, jossa urheilija siirtää vuosina 2007-2010 10% ja vuosina 2011-2015 20% bruttotuloistaan urheilijarahastoon.

Vuosi	Vero %	Tulot (brutto)	Siirto urheilijarahastoon	Verotettava tulo	Veron osuus	Tulot (Netto)
2007	25 %	30 000,00 €	3 000,00 €	27 000,00 €	6 750,00 €	20 250,00 €
2008	25 %	35 000,00 €	3 500,00 €	31 500,00 €	7 875,00 €	23 625,00 €
2009	25 %	35 000,00 €	3 500,00 €	31 500,00 €	7 875,00 €	23 625,00 €
2010	25 %	40 000,00 €	4 000,00 €	36 000,00 €	9 000,00 €	27 000,00 €
2011	30 %	45 000,00 €	9 000,00 €	36 000,00 €	10 800,00 €	25 200,00 €
2012	30 %	60 000,00 €	12 000,00 €	48 000,00 €	14 400,00 €	33 600,00 €
2013	30 %	70 000,00 €	14 000,00 €	56 000,00 €	16 800,00 €	39 200,00 €
2014	35 %	85 000,00 €	17 000,00 €	68 000,00 €	23 800,00 €	44 200,00 €
2015	35 %	90 000,00 €	18 000,00 €	72 000,00 €	25 200,00 €	46 800,00 €
Yhteensä		490 000,00 €	84 000,00 €	406 000,00 €	122 500,00 €	283 500,00 €

Taulukko 5. Laskelma, jossa kuvion 3. mukaisten urheilijarahastoon tehtyjen siirtojen vuosituotoksi on laskettu 3%.

Vuosituotto 3%				
Vuosi	Siirto urheilijarahastoon	Pääoma vuoden lopussa	Vuosituotto 3 %	yht
2007	3 000,00 €	3 090,00 €	90,00 €	3 090,00 €
2008	3 500,00 €	6 787,70 €	197,70 €	6 787,70 €
2009	3 500,00 €	10 287,70 €	308,63 €	10 596,33 €
2010	4 000,00 €	14 696,33 €	437,89 €	15 034,22 €
2011	9 000,00 €	24 034,22 €	721,03 €	24 755,25 €
2012	12 000,00 €	36 755,25 €	1 102,66 €	37 857,91 €
2013	14 000,00 €	51 857,91 €	1 555,74 €	53 413,65 €
2014	17 000,00 €	70 413,65 €	2 112,41 €	72 526,06 €
2015	18 000,00 €	90 526,06 €	2 715,78 €	93 241,84 €
Yhteensä	84 000,00 €		9 241,84 €	93 241,84 €

Edellä olevien laskelmien mukaisesti mikäli urheilija siirtää urheilutulojaan rahastoon, maksaa hän vuosien aikana veroja yhteensä 26 250 euroa vähemmän verrattuna siihen, että ei siirtäisi varojaan lainkaan rahastoon. On kuitenkin huomioitava, että laskelmien mukaan siirrettäessä rahastoon myös vuosien aikana saamat nettotulot ovat 57 750 euroa pienemmät. Uran päätyttyä laskelman mukaisen kolmen prosentin tuotto-odotuksen mukaisesti olisi rahastoon kertyneiden varojen määrä 93 241,84 euroa. Mikäli urheilija tulouttaisi varat viiden vuoden aikana rahastosta alkaen vuodesta 2016:

Taulukko 6. Varojen tuloutus ja niistä maksettava vero.

Vuosi	Rahastopääoma	Tuotto tuloutusajalta	Tuloutus/vuosi	Muut ansiotulot/vuosi	Ansiotulot yhteensä	Vero-%	Veron määrä	Nettotulot
	93 241,84 €							
2016	74 593,47 €	2 237,80 €	18 648,37 €	0,00 €	18 648,37 €	15 %	2 797,26 €	15 851,11 €
2017	55 945,10 €	1 678,35 €	18 648,37 €	0,00 €	18 648,37 €	15 %	2 797,26 €	15 851,11 €
2018	37 296,73 €	1 118,90 €	18 648,37 €	0,00 €	18 648,37 €	15 %	2 797,26 €	15 851,11 €
2019	18 648,37 €	559,45 €	18 648,37 €	0,00 €	18 648,37 €	15 %	2 797,26 €	15 851,11 €
2020	0,00 €	0,00 €	18 648,37 €	0,00 €	18 648,37 €	15 %	2 797,26 €	15 851,11 €
					93 241,85 €		13 986,30 €	79 255,55 €
2021 (tuloutusajan tuotto, 3%)		Yht. 5594,51 €						

Taulukko 6. laskelma on tehty siten, että urheilijalla ei olisi tuloutusaikana muita tuloja kuin rahastosta saamansa tulot. Kuvioden 2 ja 3 mukaisesti, urheilija maksaa kyseisen aikajakson aikana veroja 26 250 euroa vähemmän, mikäli siirtää tulojaan rahastoon. Tuloutuksen aikana maksamat verot ovat taulukko 4. mukaisesti yhteensä 13 986,30 euroa. Näin ollen näinkin pienillä summilla

urheilijan verotuksellisesti saama hyöty ja säästö on 26 250 euroa – 13 986,30 euroa = 12 263,70 euroa.

Urheilijan rahastoidessaan urheilutulojaan, määräytyy verohyöty progressiivisen verotuksen perusteella, eli veron määrä kasvaa sitä korkeammaksi mitä suurempi tulojen kokonaissumma on. Rahastoinnin ansiosta osa tuloista lykkääntyy myöhemmäksi, jolloin myös progressio laskee. Urheilijarahaston avulla uran päätyttyä urheilija pystyy itse määrittämään rahastosta tuloututuvat määrät sallittujen aikajaksojen puitteissa ja siten vaikuttamaan verotettavaan tuloon eri nostovuosina.

4.6 Palveluntarjoajat

Rahastointiin hyväksytyjen säätiöiden säännöt pyritään pitämään mahdollisimman samanlaisina. Lisäksi tarkoituksena on, että rahastojen hoidossa sekä sijoitustoiminnassa noudatettaisiin mahdollisimman yhteneväisiä periaatteita. Rahastojen tulee siis olla säätiömuotoisia itsenäisiä rahastoja tai erillisiä rahastoja jo olemassa olevissa säätiöissä. Pääasiassa urheilijarahastot ovat olleet lajiliittojen alaisia. Käytännössä kunkin lajiliiton urheilijat ovat rahastoneet urheilutulojaan oman lajiliiton alaiseen rahastoon. Urheilijoiden rahastoihin siirtämät varat on pidettävä kokonaan erillään lajiliittojen tai muun säilytysyhteisön varoista. Näin esimerkiksi lajiliiton tai säilytysyhteisön mahdolliset talousvaikeudet eivät vaaranna urheilijan rahastossa olevien varojen säilymistä. Rahastojen on oltava valtakunnallisia, joten esimerkiksi seuratasolla urheilijarahastoa ei voi hyväksyä.

Aiemmin Suomessa toimi viisi lajiliiton tai pelaajayhdistyksen perustamaa säätiötä, jotka hallinnoivat kukin omia valmennus- ja urheilurahastojaan. Ongelmana järjestelmässä oli se, että urheilijalla, joka halusi sijoittaa urheilutulojaan tulevaisuuden varalle, oli hänellä mahdollisia vaihtoehtoja käytännössä lajiliitto- tai pelaajayhdistyskohtaisesti tasan yksi. Lokakuussa 2015 Ammattiurheilusäätiön perustama urheilijarahasto tuo ensimmäistä kertaa tervettä kilpailua tälle alalle. Kyseinen rahasto on kaikille ammattilaisurheilijoille avoin, jolloin rahastoon voi rahastoida varoja minkä tahansa lajin urheilija, eikä hän näin ole sidottu ainoastaan oman lajiliittonsa tai pelaajayhdistyksen hallinnoimaan

rahastoon. Nyt urheilija voi verrata eri vaihtoehtojen väliltä itselleen sopivimman rahaston. Monet urheilijat ovat olleet tyytymättömiä oman lajiliiton tai pelaajayhdistyksen hallinnoimaan rahastoon, sillä rahastot ovat jääneet selvästi alle vertailuindeksien. Tämä on urheilijalle sekä koko urheilijarahastotoiminnalle todella hyvä piristysruiske, kun tulee kilpailua ja kaikki joutuvat panostamaan entistä parempaan palveluun. Näin ollen kilpailu parantaa erityisesti urheilijoiden etuja. KVL 009/2016 ennakkoratkaisun mukaan urheilija voi halutessaan siirtää urheilijarahaston varoja toiseen urheilijarahastoon ilman veroseuraamuksia. (Verohallinnon kotisivut, ennakkopäätös KVL:009/2016) Vuoden 2017 helmikuussa muun muassa Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissätiön hallitus on kilpailun vuoksi päättänyt, että myös heidän allaan toimiva urheilijarahasto on avoin kaikille urheilijoille, sillä aikaisemmin kyseiseen rahastoon ovat voineet tehdä talletuksia vain jääkiekkoilijat.

Tällä hetkellä Suomessa toimivat säätiöt:

- Yleisurheilun Tuki -säätiö, perustettu vuonna 1953. Toimii Suomen urheiluliitto ry:n yhteydessä
- Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissätiö, perustettu vuonna 1982. Toimii Suomen jääkiekkoilijat ry:n yhteydessä
- Suomen Hiihtourheilun Kannatussäätiö, perustettu vuonna 1995. Toimii Suomen Hiihtoliitto ry:n yhteydessä
- Suomen urheilijoiden tukisäätiö, perustettu vuonna 2001. Toimii SLU ry:n yhteydessä
- Suomen urheilijoiden koulutus- ja ammatinedistämissätiö, perustettu vuonna 2002. Toimii Jalkapallon Pelaajayhdistyksen yhteydessä
- Ammattiurheilusäätiö sr, perustettu vuonna 2015. Toimii HCP Sportin yhteydessä

(Patentti- ja rekisterihallituksen kotisivut, virre-hakupalvelu)

5 TUTKIMUS – KYSELYTUTKIMUS URHEILIJALLE

Tässä luvussa kerrotaan, miten tämän opinnäytetyön tutkimusosuus ja aineiston keruu toteutettiin. Luvussa esitellään valittu tutkimusmenetelmä, kerrotaan aineiston keruusta sekä analysoinnista ja esitellään tutkimuksen kohderyhmä sekä kyselytutkimuksen runko.

5.1 Tutkimussuunnitelma ja -menetelmä

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi on valittu kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Empiirisen osan tavoitteena on kerätä mahdollisimman paljon monien eri lajien urheilijoiden näkemystä aiheeseen liittyen. Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus soveltuu erinomaisesti määrälliseen ja numeeriseen mittaamiseen. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa korostuu muuttujien muodostuminen taulukkomuotoon, jotta tulokset olisivat tilastollisesti käsiteltävissä. Näin tuloksia voidaan havainnollistaa esimerkiksi prosenttitaulukoiden ja erilaisten kuvioiden avulla. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2007, 136) Näin ollen kvantitatiivinen menetelmä sopii tähän työhön paremmaksi menetelmäksi kuin kvalitatiivinen, sillä sen avulla on helpompi selvittää lukuihin liittyviä kysymyksiä ja eri asioiden riippuvuuksia. Tällä tavoin saadaan kartoitettua olemassa oleva tilanne, mutta vastaavasti taas syitä asioille ei riittävästi pystytä selvittämään. (Heikkilä 2004, 16.) Tutkimuksen perusjoukon muodostivat Suomessa huipputason urheilijat.

5.2 Tutkimusaineiston keruu

Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin internetissä suoritettavan kyselytutkimuksen avulla, eli niin sanottuna survey-tutkimuksena. Survey-tutkimuksessa tietoa kerätään vakioidussa muodossa joukolta ihmisiä, eli jokaiselta kyselyyn osallistuneelta kysytään sama asiasisältö samalla tavalla (Hirsijärvi ym. 2007, 130). Aineistonkeruun menetelmäksi valittiin kyselytutkimus, sillä tavoitteena oli saada mahdollisimman paljon vastauksia eri urheilulajien edustajilta ja pyrkimys pitää kysely mahdollisimman vaivattomana ja nopeana tehdä. Survey-kyselyn etuina on, että sillä saadaan kerättyä laaja aineisto

tehokkaasti ja aineisto on nopea käsitellä tietokoneen avulla sekä muutettavissa helposti tilastoiksi. Kyselyssä suurin osa kysymyksistä on esitetty monivalintakysymyksinä, jolloin vastausvaihtoehdot on ennalta määritetty ja kysymysmuoto vakioitu. Monivalintakysymysten avulla saadaan vastauksien perusteella hyvä vertailukelpoisuus ja se on vaivattomampi vaihtoehto vastaajalle avoimen kysymyksen sijaan. Mielipidekysymykset on luokiteltu viisiportaisen asteikkona. Kyselyn rakenteen muodostaa kolme osiota; vastaajan taustatiedot, varautuminen uran jälkeiseen aikaan sekä suhtautuminen sijoittamiseen ja säästämiseen.

Tutkimusaineisto on kerätty Google Forms -ohjelmalla tehdyllä kyselyllä (LIITE 1), jossa ohjelma mahdollistaa kaavakkeen laatimisen palvelun verkkosivulle. Näin ollen vastaaminen onnistui erinomaisesti älypuhelimella, mikä oli tärkeä kriteeri ohjelmaa valittaessa. Aineiston hankinta oli ajallisesti rajattu ja kaikki vastaukset annettiin vuoden 2017 tammi - maaliskuun aikana. Kutsu kyselytutkimukseen lähetettiin eri lajiliittojen ja kontaktien kautta suoraan urheilijoille sähköpostilla tai puhelimitse. Lähtökohtana otoksen koolle oli, että vastausten määrä olisi mahdollisimman suuri eri lajien edustajilta ja mahdollistaisi oikean ja kattavan kuvan aiheesta. Tavoitteena oli saada vähintään kuuden eri lajien edustajilta yhteensä 150 vastausta. Kaikkiaan kyselyyn vastasi 192 urheilijaa kahdeksasta eri lajista. Kysely lähetettiin yhteensä noin 500 urheilijalle, joten vastausprosentiksi muodostui 38. Tulosta voidaan pitää hyvänä, ottaen huomioon kyselyn toteutustapa ja se, että monien urheilijoiden kohdalla kysely sattui kilpailukauden hektisimpään aikaan, mikä saattaa vaikuttaa halukkuuteen osallistua kyselyyn.

6 TUTKIMUSAINEISTON TULOKSET

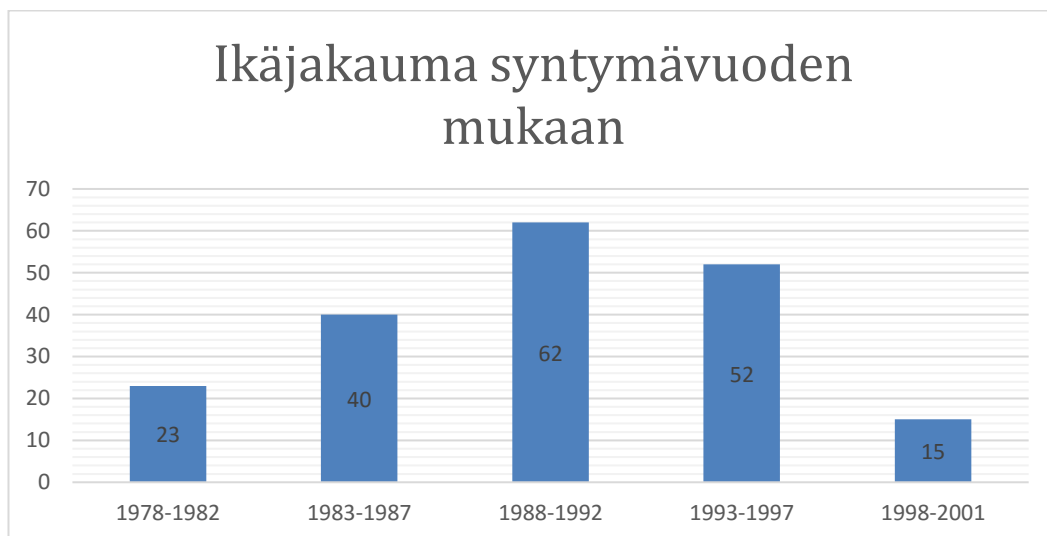
Tässä kappaleessa esitellään opinnäytetyön tutkimuksen tulokset, jotka saatiin verkkokyselyn avulla. Tulokset on kerätty eri lajien huippurheilijoilta kyselytutkimuksen avulla. Kappaleen alussa käydään läpi vastaajien perustietoja, kuten sukupuoli-, ikä- ja lajijakaumia, koulutus sekä urheilutulot. Tämän jälkeen tarkastellaan urheilijoiden varautumista uran jälkeiseen aikaan sekä suhdetta ja tietämystä urheilijarahastoihin liittyen. Lopuksi käydään läpi urheilijoiden suhtautumista sijoittamiseen ja säästämiseen. Kyselyn tuloksia on analysoitu käyttämällä Google Forms- ohjelman valmiita raportoinnin työkaluja sekä Microsoft Excel -ohjelmaa, jonka avulla saa muodostettua erilaisia taulukkoja sekä pylväsdiagrammeja.

6.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyn seitsemän ensimmäistä kysymystä muodostivat Vastaajan taustatiedot - osion. Tässä osiossa kysyttiin vastaajan sukupuoli, syntymävuosi, korkein suorittamansa tutkinto, laji, urheilutulot vuonna 2016, taso jolla urheilee sekä kuinka monta vuotta on saanut urheilutuloja.

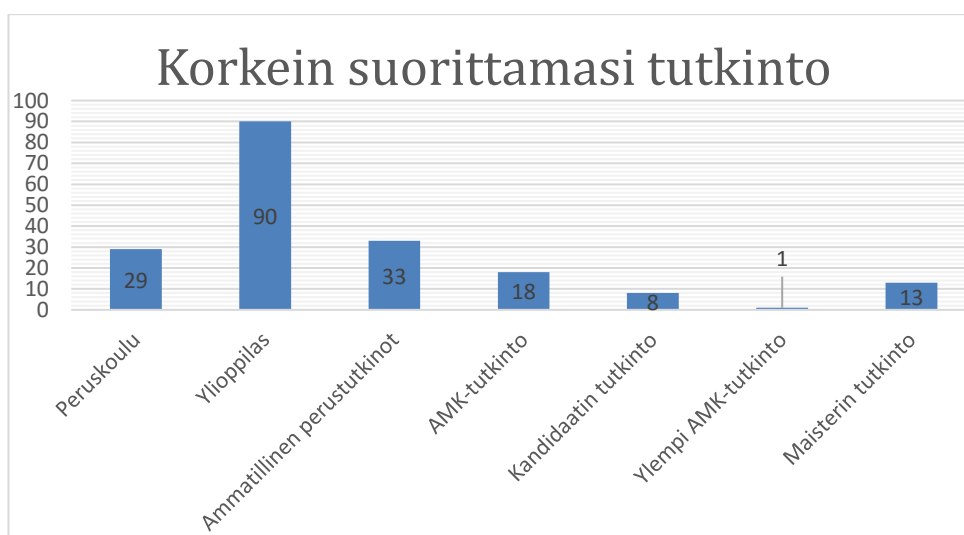
Kaikista kyselyyn vastanneista 164 (85 %) oli miehiä ja 28 prosenttia (15 %) naisia. Sukupuolijakauma selittyy sillä, että Suomessa naisia ammattilaisurheilijoina on miehiin verrattuna moninkertaisesti vähemmän ja myös lajien edustajat, jotka kyselyyn osallistuivat ovat pääsääntöisesti ”miesvoittoisempia” lajeja. Esimerkiksi kyselyyn vastanneet jääkiekkoilijat, jalkapalloilijat, pesäpalloilijat sekä lentopalloilijat ovat kaikki miehiä.

Kuviossa 5 ikäjakauma on jaoteltu viiteen eri ikäryhmään syntymävuosien mukaan viiden vuoden välein, pois lukien viimeinen ikäryhmä, jossa ikähaitari on neljä vuotta. Vanhin vastaaja on syntynyt vuonna 1978 ja nuorin vuonna 2001. Kuten kuvioista voidaan todeta, on vastauksia saatu jokaisesta ikäryhmästä kohtuullisen hyvin, mutta painottuen erityisesti vuosien 1983-1997 välille, jossa suurin osa vastaajista on.

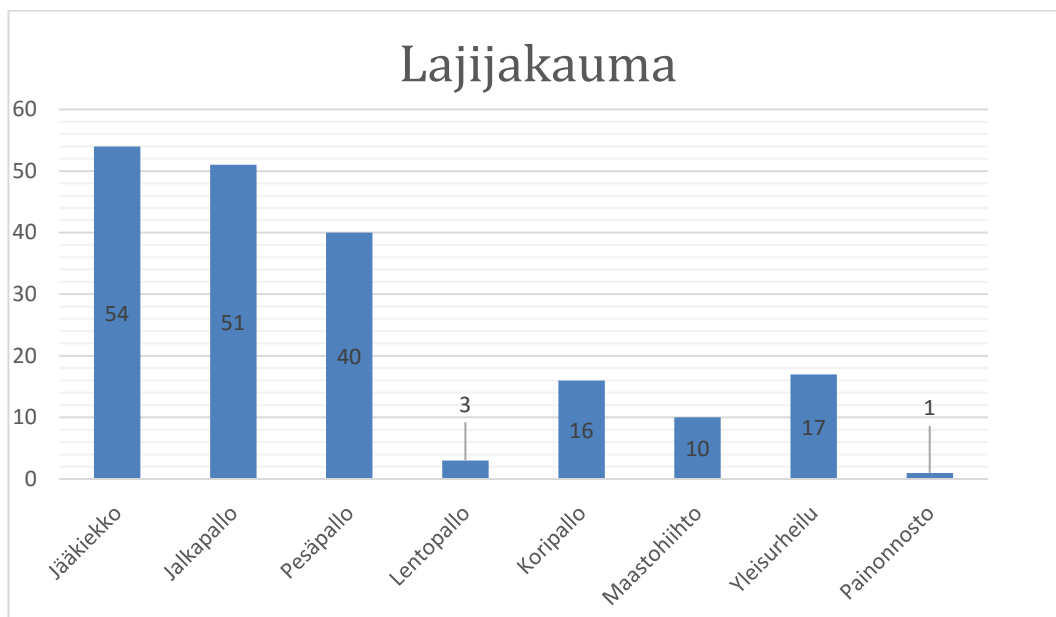
Kuvio 5. Vastaajien ikäjakauma luokiteltuna viiteen eri ikäryhmään viiden vuoden välein.

Vastaajista 47 prosentilla korkein suorittamansa tutkinto on ylioppilas, seuraavaksi suurimmat tutkintoryhmät ovat ammatillinen perustutkinto (17 %) sekä peruskoulu (15 %). Vastaajista 9 prosenttia on suorittanut AMK-tutkinnon ja neljä prosenttia kandidaatin tutkinnon. Maisterin tutkinnon on suorittanut 7 prosenttia vastaajista ja vain yksi henkilö ylemmän AMK-tutkinnon.

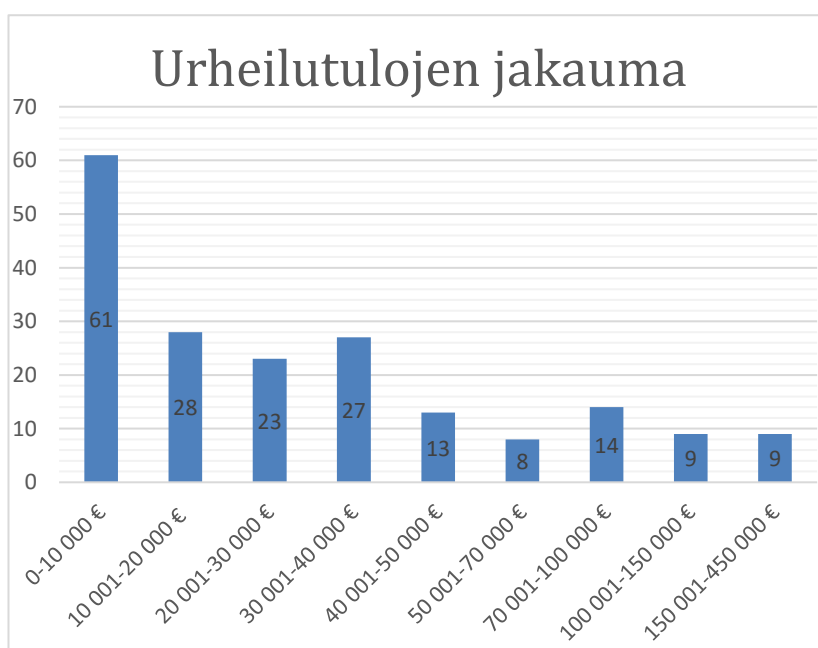
Kuvio 6. Korkein suorittamasi tutkinto.

Vastaajissa on kaikkiaan kahdeksan eri lajin edustajaa. Kaikista vastaajista 54 (28 %) on jääkiekkoilijoita, 51 jalkapalloilijoita (26 %) ja 40 (21 %) pesäpalloilijoita. Vastaajista 17 on yleisurheilijoita (9 %), koripalloilijoita 16 (8 %), maastohiihtäjiä kymmenen (5 %) ja lentopalloilijoita kolme (3 %). Vastaajissa on myös yksi painonnostaja.

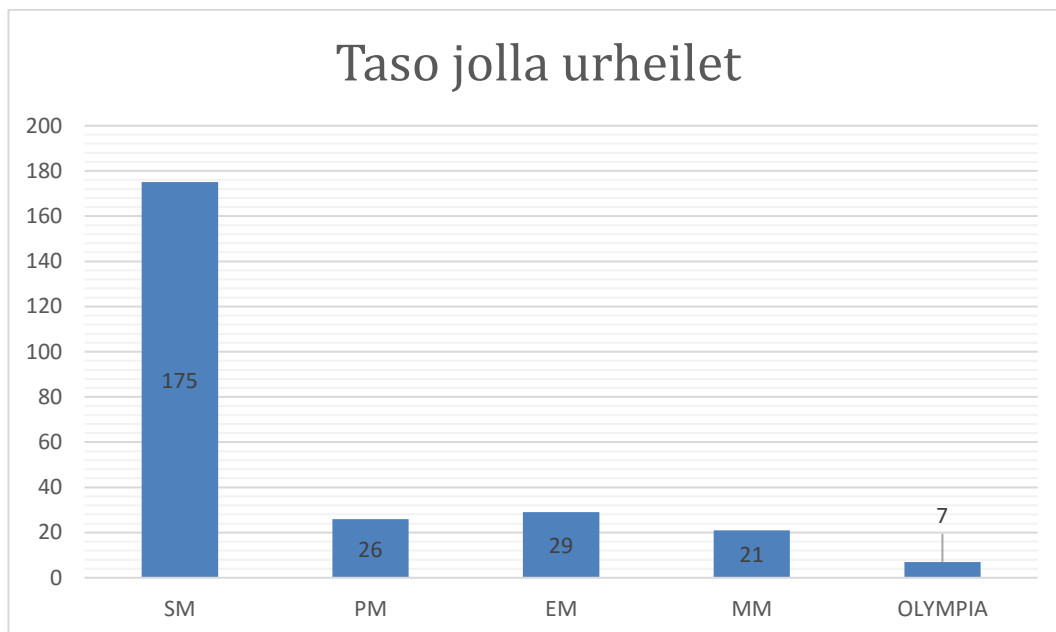
Kuvio 7. Vastaajien lajijakauma

Vastaajien urheilutulot vuonna 2016 olivat väliltä 0 – 400 000 €. 61 kyselyyn vastanneista (32 %) tienasi urheilutuloja 0 – 10 000 € vuonna 2016. Toiseksi suurin luokka on 28 vastaajalla (15 %) 10 001 – 20 000 € tienanneet ja kolmanneksi eniten vastaajia oli luokassa 30 001 – 40 000 €, jossa on 27 vastaajaa (14 %). Tuloluokassa 20 001 – 30 000 € vastaajia on 23 (12 %) ja 40 001 – 50 000 € tienanneita on 13 (7 %). 50 001 – 100 000 € tuloihin ylsi 22 vastaajaa (12 %) ja 18 vastaajan urheilutulot ylittivät 100 000 €.

Kuvio 8. Urheilutulojen jakauma vastaajien kesken.

Kuten kuviosta 9 näkyy, vastaajista 175 (91 %) urheilee tällä hetkellä SM-tasolla. 192:sta vastaajasta 17 urheilee käytännössä vain kansainvälisesti, eivätkä näin ollen kilpaile välttämättä lainkaan Suomen mestaruudesta. Monet urheilijat kilpailevat kansallisen tason lisäksi esimerkiksi Pohjoismaiden mestaruudesta (26), Euroopan mestaruudesta (29) sekä Maailman mestaruudesta (21). Vastaajista kaiken kaikkiaan seitsemän on tällä hetkellä Olympiatason urheilijoita.

Kuvio 9. Taso, jolla kyselyyn vastanneet kilpailevat.

Kysyttäessä urheilijoilta kuinka monta vuotta he ovat saaneet urheilutuloja, vastaajista 44 (23 %) ilmoitti, että on saanut urheilutuloja 0-2 vuotta, joka oli myös suurin ryhmä luokittelussa. Huomioitavaa on, että näistä 44:stä yhdellätoista ei ollut urheilutuloja lainkaan. Luokittelu on jaoteltu kolmen vuoden välein. Kuten kuviosta käy ilmi, urheilijoiden määrä jaottelussa laskee suhteellisen tasaisesti lukuun ottamatta luokkaa 18-20 vuotta, joita vastaajista oli vain kahdeksan (4 %) henkilöä.

Kuvio 10. Urheilijoiden määrät jaoteltu luokkiin, josta näkee kuinka monta vuotta he ovat saaneet urheilutuloja.

6.2 Varautuminen uran jälkeiseen aikaan

Tässä osiossa kysymykset käsittelevät urheilijan varautumista taloudellisesti jälkeiseen aikaan sekä tietämystä ja kiinnostusta urheilijarahastoista.

Urheilijoista 114 kertoo, että ovat jo varautuneet taloudellisesti uran jälkeiseen elämään ja 78 vastasi, että eivät ole lainkaan varautunut uran jälkeiseen elämään taloudellisesti.

139 vastaajaa (72 %) on sitä mieltä, että urheilijoille ei kerrota tarpeeksi eri mahdollisuuksista tai tavoista kuinka he voisivat jo uran aikana turvata uran jälkeistä elämää. Loput 53 (28 %) vastaajaa olivat tyytyväisiä siihen, kuinka heille on kerrottu uran jälkeisen elämän turvaamisesta.

Urheilijoilta kysyttäessä onko urheilijarahasto heille tuttu, menivät vastaukset lähes puoliksi. Vastaajista 97 eli 51 % kertoo, että urheilijarahasto ei ole heille tuttu ja lopuille 95:lle (49 %) urheilijarahasto on tuttu.

139 (72 %) vastaaja kertoo, että he eivät ole tietoisia eri urheilijarahastoista tai niiden vaihtoehtoista. Loput 53 (28%) vastaajaa ovat tietoisia eri urheilijarahastoista sekä vaihtoehtoista.

Suurin osa vastanneista (73 %) ei ole siirtänyt urheilutulojaan lainkaan urheilijarahastoon. Loput 52 (27 %) vastaajaa on siirtänyt tulojaan urheilijarahastoon ja muun muassa tällä tavoin turvannut uran jälkeistä elämää taloudellisesti jo aktiiviuransa aikana.

Urheilijarahastoon tulojaan siirtäneistä 39 (75 %) ilmoitti seuraavansa rahaston arvon kehitystä. Joka neljäs urheilijarahastoon sijoittaneista ei siis seuraa rahaston arvon kehitystä, mikä saattaa kertoa siitä, että urheilija luottaa täysin rahastoa hallinnoivaan tahoon tai heitä ei välttämättä niinkään kiinnosta rahaston tuottomahdollisuus vaan ylipäätään rahastosta saatava verohyöty.

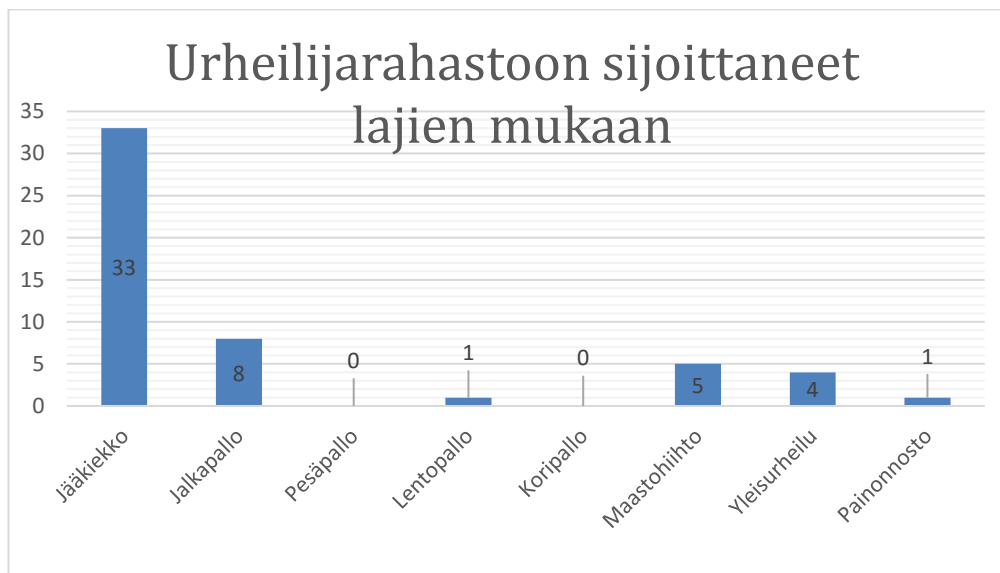
Urheilijarahastoon sijoittaneista vain 12 vertailee rahastoja keskenään, loput 40 vastaajaa eivät vertaile rahastoja lainkaan. Vertailtavuuden vähyyys saattaa selittyä

osittain sillä, että vaihtoehtoja ei aikaisemmin ole käytännössä ollut ja myös urheilijoiden tietämättömyys muista vaihtoehtoista on ollut vähäistä. Uskon, että tulevaisuudessa rahastojen välinen vertailu lisääntyy, sillä kilpailu urheilurahastoissa on lisääntynyt ja vaihtoehtoja on entistä enemmän.

Urheilijarahastoon sijoittaneista urheilijoista ylivoimaisesti suurin ryhmä koostuu jääkiekkoilijoista, joiden osuus vastaajista on 63 %. Toiseksi eniten sijoittaineta löytyy jalkapallosta (15 %). Kyselyyn vastanneista maastohiihtäjistä 5 (9 %) ja yleisurheilijoista 4 (8 %) on siirtänyt urheilutulojaan rahastoon. Lentopalloilijoista yksi ja painonnostosta ainoa vastaaja on myös siirtänyt tulojaan urheilijarahastoon. Pesäpalloilijoista ja koripalloilijasta ei kukaan vastaajista ole siirtänyt tulojaan rahastoon. Jääkiekkolijoiden suuri osuus rahastoon sijoittaneista ei ole yllätys, sillä jääkiekko on Suomessa ylivoimaisesti ”ammattimaisin” laji, jossa myös rahaliikenne ja palkkiotaso on muihin lajeihin verrattuna suurta. Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiö hallinnoima rahasto on myös tähän asti ollut ylivoimaisesti aktiivisin toimija urheilijoiden tekemien rahastomerkintöjen määrällä mitattuna. Jääkiekkoilijoiden Koulutus- ja Ammatinedistämissäätiön sekä Ammattuurheilusäätiön edustamien rahastojen sijoitusstrategia on aktiivisempi verrattuna muihin säätiöihin, joiden strategia ja sijoituspolitiikka on maltillisempi ja tarkoitus lähinnä säilyttää urheilijoiden varoja ilman suuria tuotto-odotuksia. Vastauksia tarkasteltaessa on syytä myös huomioida erot joukkue- ja yksilölajien välillä. Yksilölajeissa pääosa rahastoinnista tapahtuu ensin valmennusrahastoon ja sieltä vasta itse urheilijarahastoon, kun taas joukkuelajeissa urheilijarahastoon siirto tapahtuu usein esimerkiksi suoraan palkasta palkanmaksun yhteydessä.

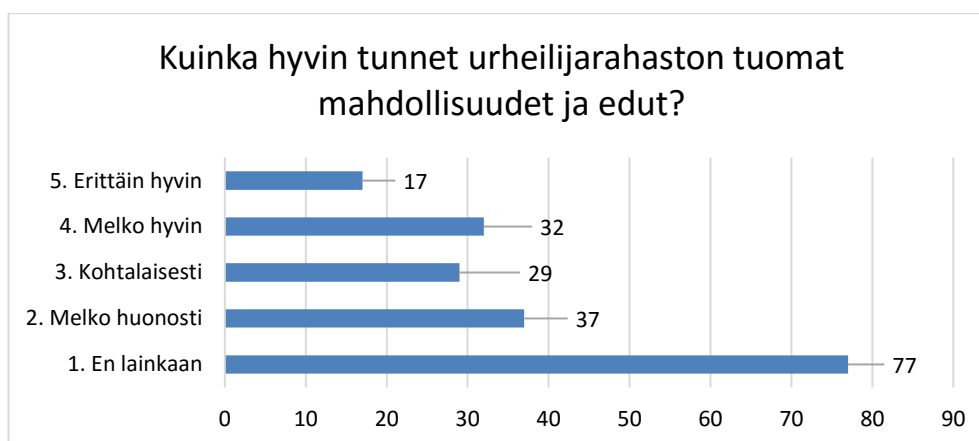
Kyselyyn vastanneiden jääkiekkoilijoiden rahastoimat varat vuonna 2016 olivat yhteensä 886 200 euroa, yksittäiset siirretyt summat vaihtelivat 1200 – 100 000 euron välillä. Jalkapalloilijoiden yhteissumma oli 54 000 euroa, summat vaihtelivat 3000 – 34 000 euron välillä. Kahdeksasta jalkapalloilijasta vain kolme ilmoitti rahastoon siirtämänsä summat ja viisi jätti vastaamatta siirtämänsä määrään. Maastohiihtäjien siirtämät varat rahastoon olivat yhteensä 62 000 euroa, summien ollessa 3000 – 27 000 euron välillä. Yleisurheilijoista viisi ilmoitti

siirtäneensä urheilutuloja rahastoon, mutta vain kaksi vastaajista ilmoitti summat, jotka olivat 4000 euroa ja 25 000 euroa, eli yhteensä 29 000 euroa. Ainoa rahastoon siirtänyt lentopalloilija oli siirtänyt rahastoon 5000 euroa ja painonnostaja 350 euroa.

Kuvio 11. Urheilijarahastoihin sijoittaneet lajien mukaan jaoteltuna.

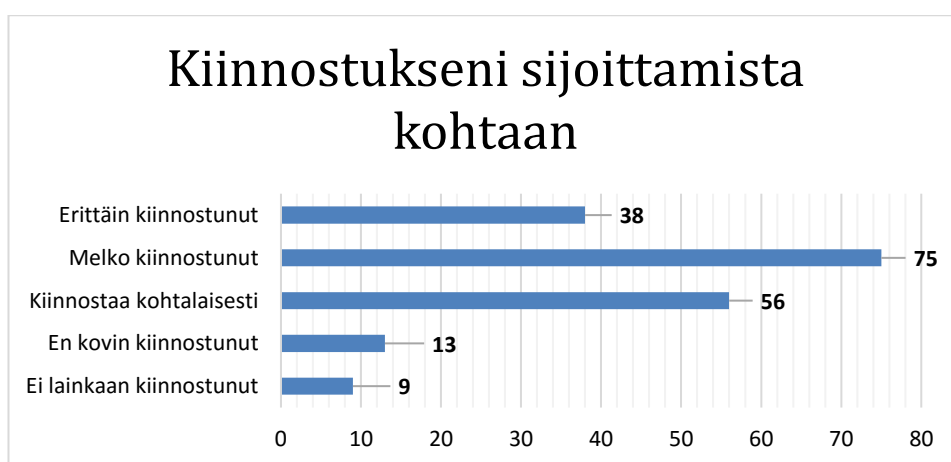
Vastaajista vain 17 (9 %) kertoi tuntevansa urheilijarahaston tuomat mahdollisuudet ja edut erittäin hyvin. Melko hyvin kertoo tuntevansa 32 (17%) ja kohtalaisesti 29 vastaajaa (15 %). Urheilijoista 37 (19 %) kertoo tuntevansa urheilijarahaston mahdollisuudet ja edut melko huonosti ja 77 (40 %) vastaajaa, eli ylivoimaisesti suurin määrä vastaajista oli ryhmässä, jotka eivät tunne urheilijarahaston tuomia mahdollisuuksia ja etuja lainkaan. Huomion arvoista on, että suurin osa vastaajista, jotka ilmoittivat siirtäneensä urheilijarahastoon varojaan, tuntevat rahaston tuomat mahdollisuudet ja edut erittäin hyvin tai melko melko hyvin. Kuitenkin myös näistä vastaajista yhdeksän kertoo, tuntevansa rahaston vain kohtalaisesti ja neljä vastaajaa melko huonosti. Luonnollisesti suurin osa vastaajista, jotka ei ole siirtänyt urheilijarahastoon varojaan, eivät pääsääntöisesti myöskään tunne sen tuomia mahdollisuuksia ja etuja.

Kuvio 12. Vastaajien tietämys urheilijarahaston tuomista mahdollisuuksista ja eduista.

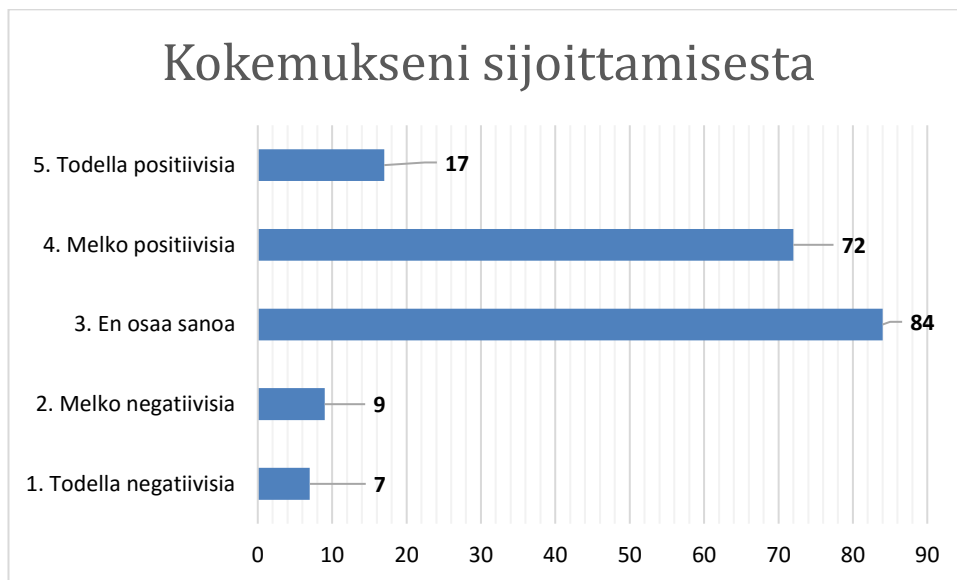
6.3 Suhtautuminen säästämiseen ja sijoittamiseen

Vastaajista lähes 60 % kertoo olevansa erittäin tai melko kiinnostunut sijoittamisesta. Noin 30 % vastaajista sijoittaminen kiinnostaa kohtalaisesti ja noin 7 % ilmoittaa, ettei ole kovinkaan kiinnostunut. Vajaa 5 % vastaajista kertoo, että sijoittaminen ei kiinnosta lainkaan. Vastaukset jakaantuivat suhteellisen tasaisesti eri vastaajatyyppeihin mukaan. Käytännössä sukupuolella, koulutuksella, lajilla tai tulotasolla ei ollut merkitystä siihen, kuinka kiinnostunut urheilija sijoittamisesta on vaan vastaukset jakaantuivat tasaisesti.

Kuvio 13. Urheilijoiden kiinnostus sijoittamista kohtaan.

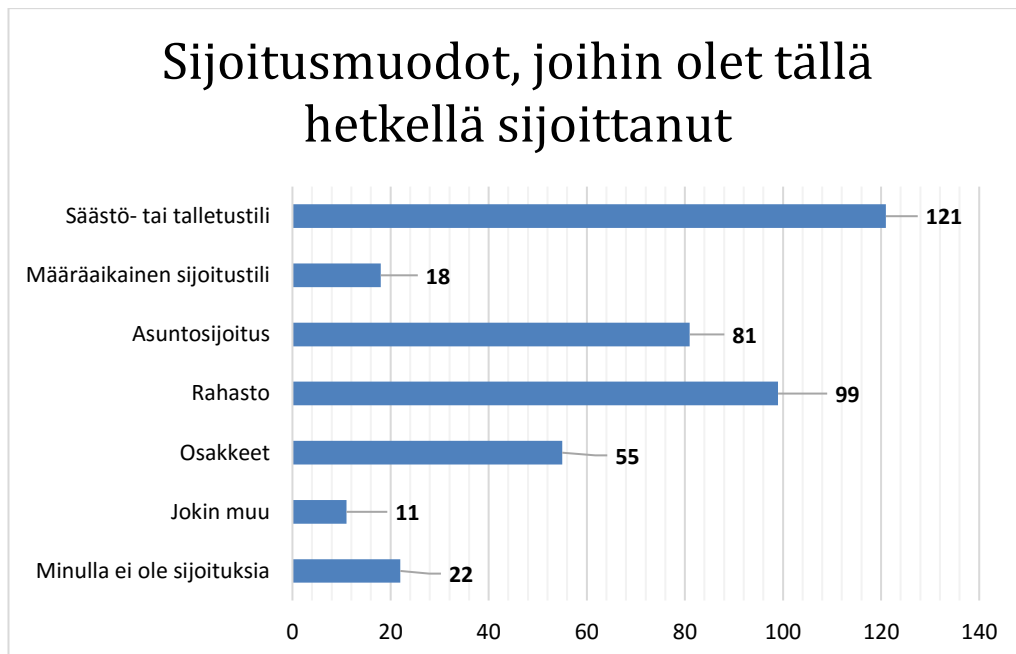
Suuri osa vastaajista (46 %) kertoi sijoituskokemustansa olevan todella tai melko positiivisia. Noin 44 % vastaajista ei osannut sanoa, joka selittyy osin sillä, että moni ei ole sijoittanut varallisuuttaan mihinkään. Reilu 8 % vastaajista kertoo heidän kokemuksensa sijoittamisesta olevan melko tai todella negatiivisia.

Kuvio 14. Urheilijoiden kokemukset sijoittamisesta.

Vastaajista 121 on sijoittanut varojaan säästö- tai talletustilille, toki tämän hetkellä korkotasolla säästö- tai talletustiliä ei välttämättä varsinaiseksi sijoitukseksi voi sanoa, sillä pankkien tarjoamat korot ovat todella pieniä ja käytännössä inflaatio syö tilin varoja ennemmin kuin saisi varsinaisesti tuottoa rahoilleen. Määräaikaisiin talletuksiin on sijoittanut 18, rahastoihin 99 sekä osakkeisiin 55 vastaajaa. Myös asuntosijoitus on varsin yleinen sijoitusmuoto vastaajien keskuudessa, joita on yhteensä 81. 11 vastaajaa ilmoitti heillä olevan sijoituksia jossakin muussa sijoitusinstrumentissa kuin edellä mainituissa ja 22:lla vastaajalla ei ole sijoituksia tällä hetkellä lainkaan. Huomioitavaa tämän kysymyksen tuloksissa on se, että kaikista 22:sta vastaajasta yhdeksällätoista urheilutulot vuonna 2016 olivat alle 12 000 € ja kolmen muun tulot olivat 12 000-22 000 €. Tämä osaltaan selittää sitä, miksi heillä ei välttämättä ole mitään sijoituksia tällä hetkellä. Muuten vastaukset jakaantuivat esimerkiksi tulotason ja

lajin mukaan tasaisesti. Toki summat sijoitusten välillä varmasti vaihtelevat suuresti, mutta sijoitusten määriä tai summia ei tässä tutkimuksessa kysytty, lukuun ottamatta vuonna 2016 sijoitetut urheilijarahastoon sijoitetut summat.

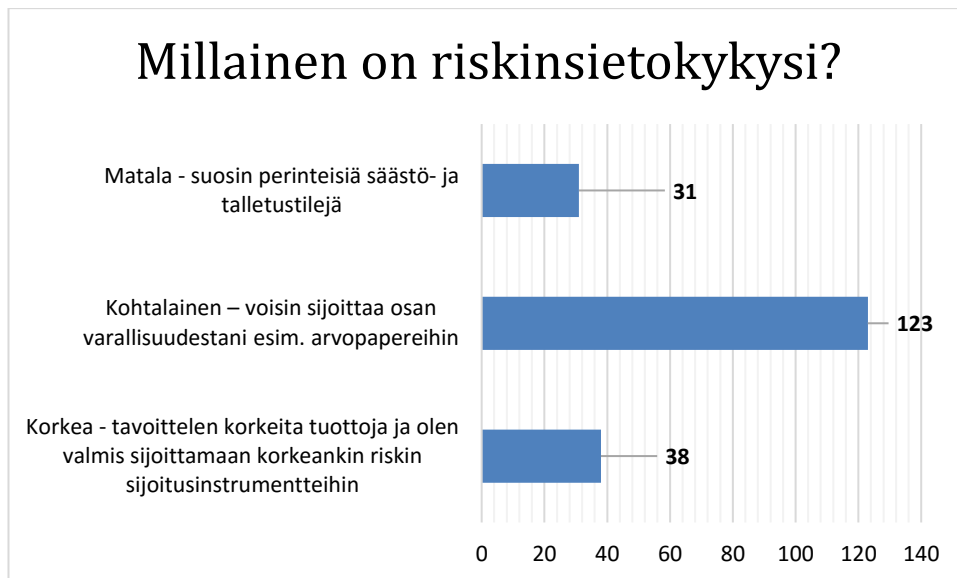
Kuvio 15. Sijoitusmuodot, joihin vastaajat ovat tällä hetkellä sijoittaneet.

Urheilijoilta kysyttäessä syitä miksi he eivät sijoita varallisuuttaan, ovat suurimmat tekijät rahanpuute, tietämättömyys sijoittamisesta sekä se, että he eivät tiedä kuinka sijoittaisivat varojaan. Myös pieni osa ei sijoittavista urheilijoista kokee markkinoiden epävarmuuden ja sijoitusten riskisyyden epämiellyttävänä sekä he haluavat pitää rahat mahdollisimman likvideinä ja aina käytettävissä. Kaksi vastaajaa on sitä mieltä, että he eivät koe sijoittamista/säästämistä tärkeäksi.

Kuvio 16. Syitä miksi vastaajat eivät sijoita varallisuuttaan.

Urheilijoista kysyttäessä heidän riskinsietokykyään, 123 (64 %) vastaajaa on valmis ottamaan kohtalaisen riskin. Matalaan riskiprofiiliin lukeutuu 31 (16 %) ja korkeaan riskiprofiililuokkaan 38 (20 %) vastaajaa.

Kuvio 17. Urheilijoiden riskinsietokyky sijoittamisessa.

Vastaajista 137 (71 %) pitää sijoittamisessa tärkeänä tuottavuutta. Seuraavaksi tärkeimpänä koettiin sijoitusten helppous 84:llä vastauksella (44 %). 62 (33 %) pitää sijoituksen riskittömyyttä tärkeänä ja 23 (12 %) vastaajaa ei halua sitoutua pitkäksi aikaa sijoituksiin ja haluavat pitää rahat suhteellisen likvideinä.

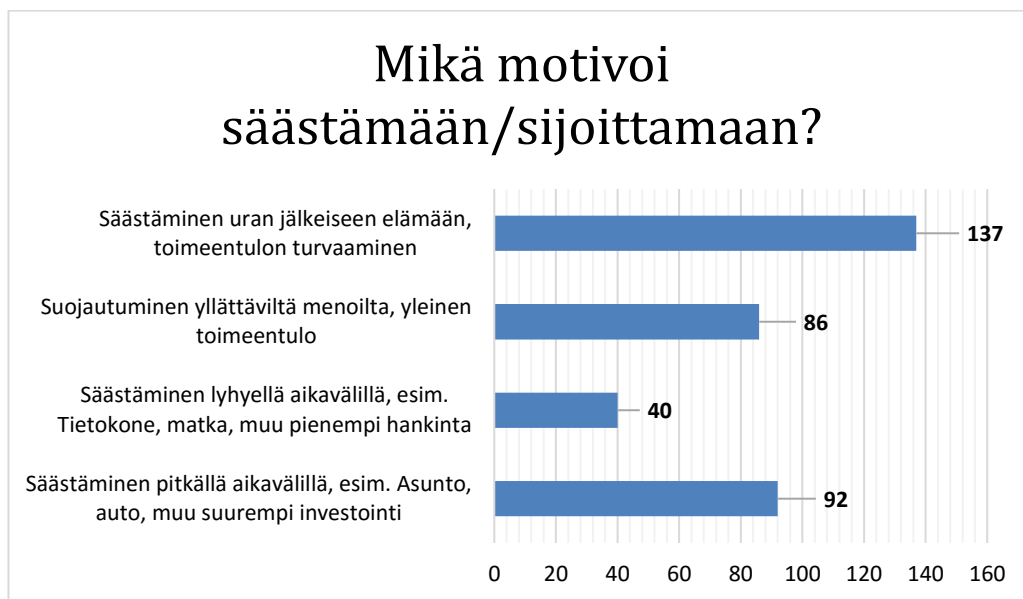
Kuvio 18. Mitä urheilijat pitävät tärkeänä sijoittamisessa?

Vastaajista 77 (40 %) on valmis sijoittamaan yli 10 vuodeksi varojaan, 5-10 vuotta pitkälle aikajaksolle on valmis sijoittamaan 69 (36 %) ja 1-5 vuodeksi 41 (21 %) vastaajaa. Viisi vastaajaa kertoo, että sijoittaisi vain alle yhden vuoden aikajaksolla.

Kuvio 19. Millaiselle aikajaksolle olisit valmis sijoittamaan?

Kyselyyn vastanneista yli 70 % kertoo motivoivana tekijänä olevan säästäminen uran jälkeiseen elämään. Vastaajista 86:ta (45 %) motivoi suojautuminen yllättäviltä menoilta ja 92 (48 %) haluaa säästää pitkällä aikavälillä, esimerkiksi asuntoon. Vastanneista kaikkiaan 40:ä (21 %) motivoi säästäminen lyhyellä aikavälillä, esimerkiksi tietokonetta tai matkaa varten.

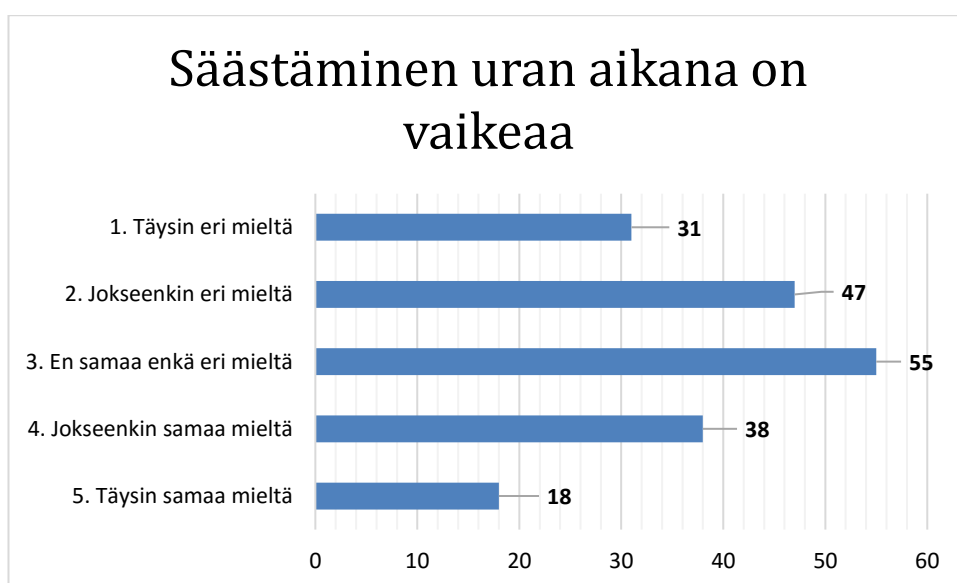
Kuvio 20. Mikä motivoi sinua säästämään/sijoittamaan?

Kyselyyn vastanneista urheilijoista vain 17 (9 %) on täysin tyytyväisiä tämän hetkiseen säästötilanteeseen uran jälkeistä aikaa varten. 43 (22 %) vastaajaa kertoo olevan jokseenkin tyytyväinen tämän hetkiseen säästötilanteeseensa ja 54 (28 %) ei osaa sanoa. Jokseenkin säästötilanteeseensa tyytymättömiä on 47 (25 %) ja täysin tyytymättömiä 30 (16 %) vastaajaa. Keskiarvo vastauksille on 2,83.

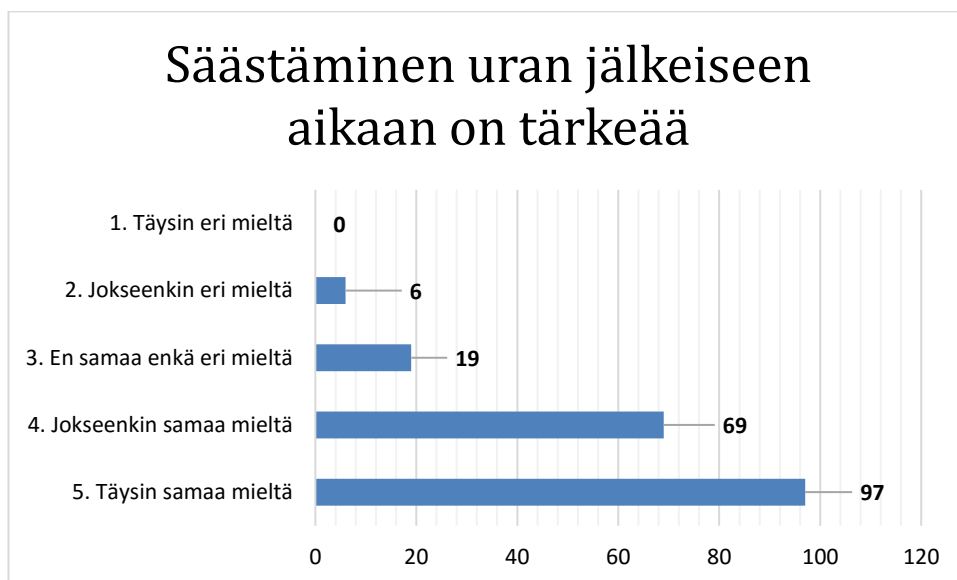
Kuvio 21. Urheilijoiden tyytyväisyys tämän hetkiseen säästötilanteeseensa uran jälkeistä elämää varten.

Urheilijoista 78 (41 %) ei koe säästämistä uran aikana vaikeaksi. Vastaajista 55 (29 %) ei osaa sanoa ja 56 (29 %) kokee säästämisen uran aikana vaikeaksi. Tämän kysymyksen kohdalla koen pienenä ihmeenä sitä, että tulojen suuruudella ei käytännössä ollut merkitystä urheilijoiden vastauksiin. Esimerkiksi vastaajissa, jotka kokevat säästämisen uran aikana vaikeaksi on monia hyvin toimeentulevia urheilijoita, joiden urheilutulot saattoivat olla jopa 100 000 euroa vuonna 2016. Toisaalta tämä kertoo osaltaan siitä, että urheilijoille ei välttämättä kerrota tarpeeksi keinoja ja tapoja kuinka he voisivat säästää.

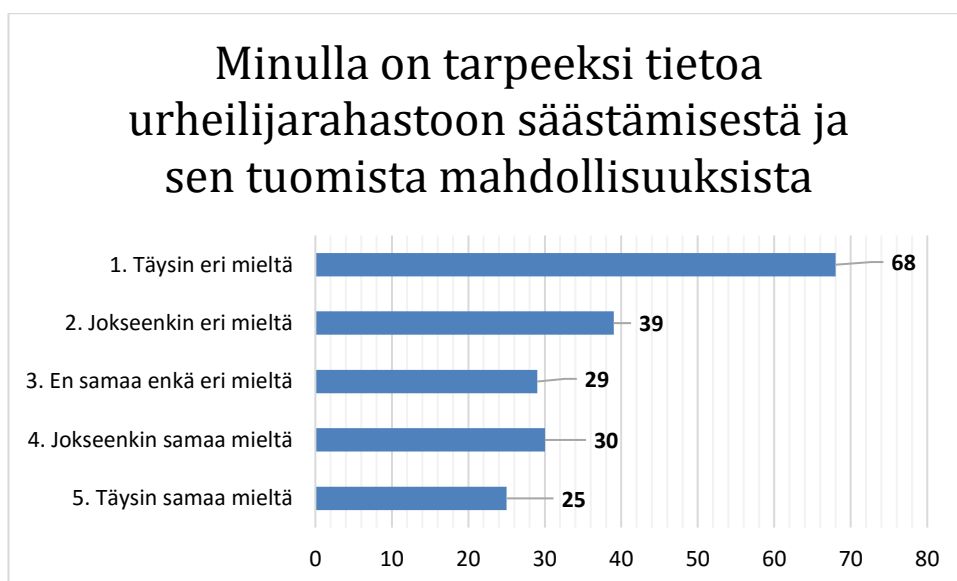
Kuvio 22. Säästäminen uran aikan on vaikeaa.

Urheilijoilta kysyttäessä säästämisen tärkeydestä uran jälkeiseen aikaan, lähes 90 % vastaajista kokee sen tärkeäksi. 19 vastajaa ei ole samaa eikä eri mieltä enemmistön kanssa ja kuusi vastaajaa on sitä mieltä, että ei koe säästämistä uran jälkeiseen aikaan niinkään tärkeäksi.

Kuvio 23. Säästäminen uran jälkeiseen aikaan on tärkeää.

Kyselyyn vastanneista urheilijoista 107 (56%) on sitä mieltä, että heillä ei ole tarpeeksi tietoa urheilijarahastoon säästämistä ja sen tuomista mahdollisuuksista. Vastaajista 29 (15%) ei ole samaa eikä eri mieltä ja loput 55 (29%) vastaajaa kokee, että heillä on tarpeeksi tietoa urheilijarahastoista ja sen mahdollisuuksista. Jo pelkästään tämän tutkimuksen ja näin pienen otannan tulosten perusteella olen sitä mieltä, että Suomen Olympiakomitean, lajiliittojen sekä pelaajayhdistysten tulisi ehdottomasti pyrkiä lisäämään urheilijoiden tietoisuutta urheilijarahastoista.

Kuvio 24. Onko urheilijoilla tarpeeksi tietoa urheilijarahastoista ja sen tuomista mahdollisuuksista?

7 YHTEENVETO

Tässä luvussa käsitellään tutkimuksen johtopäätökset, käydään läpi tutkimuksen luotettavuutta sekä lopuksi esitellään jatkotutkimusehdotukset.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia urheilijarahastointia Suomessa sekä sitä, miten urheilijat varautuvat taloudellisesti uran jälkeiseen aikaan. Tavoitteena oli selvittää, kuinka suomalaiset huippu-urheilijat hyödyntävät urheilijarahaston tuomia verotuksellisia hyötyjä sekä mahdollisuuksia ja tällä tapaa turvaa taloudellisesti uran jälkeistä elämää. Lisäksi työssä tutkitaan urheilijoiden suhtautumista yleisesti sijoittamiseen, urheilijarahastoihin sekä niiden tuomiin mahdollisuuksiin. Työn keskeisimmät tavoitteet ovat myös sen yleistettävyys sekä hyödynnettävyys ja urheilijarahaston tunnettuuden lisääminen urheilupiireissä. Tulosten avulla saadaan suuntaa antavaa tietoa siitä, mikä on urheilijoiden suhde urheilijarahastoihin ja kuinka tärkeäksi he kokevat säästämisen uran jälkeiseen elämään. Uskon, että tutkimuksen avulla saadaan urheilijarahastoa ja säästämisen merkitystä tunnetummaksi urheilijoille. Saatujen tulosten avulla pelaajayhdistykset, lajiliitot, säätiöt ja Olympiakomitea saavat arvokasta tietoa urheilijoiden suhtautumisesta asiaan ja näin pystyvät kehittämään jo olemassa olevia toimintoja urheilijarahastoihin liittyen.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa selviää, että lainsäädäntö tarjoaa erittäin hyvät keinot urheilijarahaston avulla optimoida urheilu-uran aikaista verotusta, mutta saatujen tulosten perusteella harva silti hyödyntää tätä mahdollisuutta. Kyselytutkimuksesta saatujen tulosten perusteella voidaan sanoa, että Suomessa urheilijarahastointi on suhteellisen tuntematon käsite niin yleisesti kuin myös urheilijoiden keskuudessa. Kyselyssä tuli selkeästi esille, että uran jälkeiseen aikaan varautuminen taloudellisesti jo uran aikana koetaan tärkeäksi, mutta tietoisuus tavoista ja mahdollisuuksista on pientä. Saatujen tulosten perusteella suurin osa urheilijoista on sitä mieltä, että heille ei kerrota tarpeeksi esimerkiksi urheilijarahastoista. Nykyään huippu-urheilun taso on niin korkea, että se vaatii urheilijalta henkistä ja fyysistä panostusta sataprosenttisesti. Uran aikana harva pystyy tekemään toista työtä tai opiskelemaan samanaikaisesti ja siksi onkin hyvä,

että urheilijoille on tarjolla järjestelmä, joka mahdollistaa urheilutulojen säästämisen tulevaisuutta varten. Urheilijoiden ura ammattilaisena saattaa olla lyhyt suhteellisen lyhyt sisältäen paljon eri riskitekijöitä, kuten vakavat loukkaantumiset. Urheilijoiden uran aikana saamat tulot voivat olla taloudellisesti tuottoisinta aikaa elämänsä aikana, mutta on otettava huomioon uran lyhyys ja riskit. Siksi olisikin tärkeää, että urheilutuloja saisi säästöön tulevaisuutta varten helpottaakseen siirtymistä tavalliseen siviilielämään. Urheilijarahastointi on myös yhteiskunnallisesti hyvä järjestelmä, sillä mikäli urheilija pystyy jo uran aikana varautumaan taloudellisesti uran jälkeiseen aikaan, helpottaa se sopeutumista uran päätyttyä ”normaaliin” elämään. Rahaston avulla urheilija pystyy uran jälkeen keskittymään esimerkiksi uuden ammatin opiskeluun ja siten siirtymään sujuvammin normaaliin työelämään. Suomessa suurituloisten kova verotus puhuttaa paljon ja urheilijarahasto tarjoaakin erinomaisen mahdollisuuden urheilijoiden verotuksen helpotukseen. Suomen lainsäädäntö on ottanut urheilijoiden verotuksen hyvin huomioon, mutta sen hyödyntäminen urheilijoiden keskuudessa on vähäistä. Yksi syy tähän on jo aiemmin ilmi tullut tiedon puute asiasta. Urheilijan täytyy myös olla itse kiinnostunut rahaston tuomista edusta ja oman talouden kunnossapidosta jo urheilu-uran aikana. Verotukseen liittyviä etuja voi olla hankala ymmärtää, mikäli ei ole asiasta kovin kiinnostunut tai tietoinen. Urheilijoista moni ei tiedä tai eivät ole ymmärtäneet urheilijarahaston tuomia etuja ja mahdollisuuksia.

Tämä opinnäytetyö tuo ilmi sen, että urheilijoille on tarjolla erinomainen mahdollisuus optimoida verotustaan ja siten säästää urheilutuloja uran jälkeiseen aikaan. Urheilijarahastointiin liittyviä tutkimuksia on tehty melko vähän, mutta olen siitä huolimatta pystynyt laatimaan kokonaiskuvaa antavan työn, joka tuo asian selkeästi esille.

7.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen Google Forms -ohjelmalla toteutettu kvantitatiivinen osuus lähetettiin yhteensä 506:lle urheilijalle. Vastauksia saatiin kahdeksan eri lajin edustajalta yhteensä 192, eli vastausprosentti on 38. Vastausten määrä

prosentuaalisesti on kohtuullisen hyvä, mutta loppujen lopuksi otanta on pieni, eikä tutkimuksessa saatuja tuloksia voida yleistää luotettavasti. Uskon, että tulokset antavat silti suuntaa antavaa informaatiota asiasta. Objektiivisuudella pyritään tutkimuksen yleistettävyyteen. Työn kvantitatiivisesti suoritettu kyselytutkimus on varsin objektiivinen saatujen vastausten osalta, sillä vastaukset on kerätty täysin anonyymisti. Vastausten määrää olisi voitu kasvattaa jakamalla kyselyä aktiivisemmin eri urheilijoille sekä laittamalla muistutusviestejä. Määrään vaikutti jonkin verran tutkimuksen ajankohta, sillä monilla urheilijoista oli varsin hektinen aika kilpailukaudellaan ja siten kiire ja ajatukset urheiluun liittyen vaikuttivat vastaajamäärään sekä kiinnostukseen kyselyä kohtaan. Myös sähköpostilla lähetettävät kyselyt ovat nykyään varsin yleisiä, jolloin ne myös helposti unohtuvat tai niihin ei haluta panostaa ja kuluttaa aikaa.

Kyselytutkimuksen tuloksia ja luotettavuutta saattaa heikentää se, että tutkija ei voi varmistua siitä, että kohdehenkilöt olisivat vastanneet kyselyyn huolellisesti ja rehellisesti sekä he ovat saattaneet jättää kertomatta tutkimuksen kannalta oleellisia asioita. Myös saatua aineistoa saatetaan pitää hieman niin sanotusti pinnallisena ja siten myös tutkimuksia teoreettisesti vaatimattomina (Hirsijärvi ym. 2007, 188-191).

7.2 Jatkotutkimusehdotukset

Työn aiheesta on mahdollista tehdä monia erilaisia jatkotutkimuksia. Uskon, että muutaman vuoden kuluttua tietämys ja kiinnostus urheilijarahastoja kohtaan on kasvanut huomattavasti. Toistamalla tämän tutkimuksen viiden vuoden kuluttua, selviäisi ovatko rahastoinnin tunnettuus ja määrät lisääntyneet. Lisäksi voisi tutkia keskittyen tarkemmin esimerkiksi johonkin tiettyyn lajiin, ikä- tai tuloluokkiin, jolloin saataisiin tarkempaa tietoa tietystä osa-alueesta. Myös eri urheilijarahastojen sijoitukset ja kohteet kokonaisuudessaan olisivat mielenkiintoinen tutkimuskohde, jolloin saataisiin hyvää vertailukuvaa urheilijarahastojen sijoitusstrategioista ja niiden tuotoista tai mahdollisista tappioista.

LÄHTEET

- Anderson, N. 2000. Rahakirja. Helsinki. Oy Edita Ab.
- Andersson, E., Frände, J. & Linnakangas, E. 2016. Tuloverotus. Talentum Media Oy.
- Benninga, S. & Wiener, Z. 1998. Value-at-Risk (VaR). *Mathematica in Education and Research*. Vol. 7, No. 4.
- Eskelinen, A. 1995. Urheilu ja verot. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Elinkeinoverolaki. EVL 1539/1992.
- Finanssialan keskusliitto. Sijoitusrahastot on suosittu sijoitusmuoto.
https://www.fkl.fi/tietoa_meista/toimiala/sijoitusrahastot/Sivut/default.aspx
 Viitattu: 18.11.2016
- Finanssivalvonta. Sijoitusrahastot.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Sijoitusrahastot/Pages/Default.aspx> Viitattu: 1.9.2016.
- Finanssivalvonta. Joukkovelkakirjalainojen ominaisuuksia.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Jvk/Ominaisuuksia/Pages/Default.aspx> Viitattu: 1.9.2016
- Hallituksen esitys vaihtoehtorahastojen hoitajia koskevaksi lainsäädännöksi. HE 94/2013. <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130094> Viitattu: 10.11.2016
- Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja varallisuusverolain 10 §:n muuttamisesta. HE 278/1998. <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1998/19980278>. Viitattu: 4.9.2016
- Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. 2004. 5. uudistettu painos. Helsinki. Edita.
- Henkilöasiakkaan tuloverotus. 2016. https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus. Viitattu: 11.10.2016.
- Henkilöverotuksen käsikirja 2012. https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Henkiloverotuksen_kasikirja_2012. Viitattu: 11.10.2016.
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13 painos. Keuruu. Otavan kirjapaino Oy.
- Kallunki, J-P., Martikainen, M & Niemelä, J. 2011. Ammattimainen sijoittaminen. Helsinki: Talentum.

Kivistö, K., Nieminen-Nikkola, K & Tolonen, H. 2004. Huippu-urheilutyöryhmän muistio. Helsinki. Opetusministeriö.

Knuutinen, R. 2012. Verosuunnittelua vai veronkiertämistä. Helsinki. Sanoma Pro Oy.

Lappi, A. 2010. Urheilutoiminnan yhtiöittäminen – vaihtoehto yksilöurheilijalle. Pro Gradu. Lapin yliopisto.

Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta 276/2009, <https://www.edilex.fi/smur/20090276> Viitattu: 18.11.2016.

Linnakangas, E. 1984. Urheilu ja verotus. Helsinki. Suomen Lakimiesliiton kustannus Oy.

Linnakangas, E. 2004. Urheilu ja oikeus. Urheiluoikeuden yhdistys.

Myrsky, M. 1997. Urheilun verokysymyksiä. Tilintarkastus.

Puttonen, V. & Repo, E. 2011. Miten sijoitan rahastoihin. 5., uudistettu painos. Helsinki. Talentum Media Oy.

Sp-Rahastoyhtiö, rahastoesite. 2016. Sp-rahastoyhtiön verkkosivut. Viitattu 5.10.2016. <http://www.sp-rahastoyhtio.fi/media/66417/rahastoesite.pdf>.

Peltomäki, T. 2013. Ennakkoperintälaki käytännössä. Helsinki. Talentum.

Pesonen, M. 2011. Säästäjästä sijoittajaksi –Jokamiehen sijoitusopas. Jyväskylä: WSOYpro Oy.

Puttonen, V & Repo, E. 2009. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki: WSOYpro Oy.

Pörssisäätiö. 2012. Sijoittajan korko-opas 2012. <http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2011/12/sijoittajan-korko-opas-2012.pdf> Viitattu: 10.8.2016.

Pörssisäätiö. 2015. Sharpen mittari. <http://www.porssisaatio.fi/blog/dictionary/sharpen-mittari/> Viitattu: 11.9.2016

Pörssisäätiö. 2012. Sijoitusrahasto-opas 2012. <http://www.porssisaatio.fi/wpcontent/uploads/2012/07/Sijoitusrahasto-opas.pdf> Viitattu: 20.11.2016.

Pörssisäätiö. 2015. Sijoitusrahasto-opas 2015. http://www.porssisaatio.fi/wpcontent/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf Viitattu: 22.10.2016.

Rosbäck, G. 2010. Miten urheilijaa verotetaan. Taloustaito 2.

Sijoitusrahastolaki. 29.1.1999/48.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990048#L18> Viitattu: 20.9.2016

Sijoitustieto. Volatiliteetti. <https://www.sjoitustieto.fi/volatiliteetti>. Viitattu: 27.9.2016.

Seligson & Co Oyj. 2015. Rahastojen tunnuslukujen määritelmiä.

<https://www.seligson.fi/suomi/rahastot/tunnusluvut/maaritelmia.htm>. Viitattu: 14.10.2016.

Tiitinen, K. Urheilijan oikeussuhteista 1998. <https://www.edilex.fi/lakimies/1970>. Viitattu: 13.12.2016.

Työsuhteen perustunnusmerkit. Laki24.fi. <http://www.laki24.fi/tyvi-tyosuhde-tunnusmerkistooppi/>. Viitattu: 15.10.2016.

Verohallinto. Ennakkoratkaisu 2016. https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Keskusverolautakunnan_KVL_ennakkoratkaisut/Tulo_ja_varallisuusverotus/2016/KVL0092016%2839539%29. Viitattu: 4.1.2017.

Verohallinto. Urheilijan palkkiot. 2012. https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Ansiotulot/Urheilijan_palkkiot. Viitattu 19.10.2016.

Yleisurheilu. Näin käytät valmennusrahalta.

<http://www.yleisurheilu.fi/urheilijat/valmennus/nain-kaytat-valmennusrahalta>

Viitattu: 15.11.2016

LIITE 1

Kyselytutkimus urheilijoille

KYSELYTUTKIMUS URHEILJOILLE

Arvoisa kyselyn vastaanottaja,

Kyselyn tarkoituksena on selvittää urheilijoiden tietämystä urheilijarahastoista sekä kerätä tietoa siitä, kuinka urheilijat varautuvat taloudellisesti uran jälkeiseen elämään. **Vastauksenne on tärkeä oikean kuvan saamiseksi ja toivon vastaamista, vaikka ette käyttäisi urheilijarahastoa lainkaan.**

Ammattuurheilijoiden ansiovuodet urheilijana ovat varsin lyhyitä suhteessa tavalliseen palkansaajaan ja myös uran aikainen verotus on kireää. Siksi urheilijan olisi tärkeää jo uran aikana miettiä tulevaisuuttaan ja mahdollisuuksien mukaan turvata uran jälkeistä elämää taloudellisesti urheilu-uran aikana. Rahaston avulla urheilija pystyy tasoittamaan urheilemisesta saatujen tulojen verotusta ja samalla säästämään uran jälkeiseen aikaan.

Kysely suoritetaan Google Forms -ohjelman kautta ja kenenkään yksittäistä vastausta ei voi aineistosta erottaa ja siten vastaajaa ei voi tunnistaa. Vastaaminen ei vaadi sisäänkirjautumista ja kyselyyn voi vastata tietokoneella, tabletilla tai puhelimella. Vastauksenne käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti ja vastausten tulokset julkaistaan ainoastaan yhteenvetomuodossa. **Vastaamiseen kuluu aikaa noin 5 minuuttia.**

Halukkaille toimitan tutkimukseni sen valmistuttua.

Linkistä <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfmz0OALQrKomxiiQLrc0mNjf697gjKsbgxow3vxGv7VynhaA/viewform> pääsette vastaamaan kyselyyn:

Kiitän lämpimästi vaivannäöstänne ja vastauksestanne.

Ystävällisin terveisin,

Riku Brander

email: rikubrande1@gmail.com

puh. 044-5511414

Vaasan ammattikorkeakoulu, liiketalous/talouhallinto

Urheilijan varautuminen taloudellisesti uran jälkeiseen elämään

Kyselyn tarkoituksena on selvittää urheilijoiden tietämystä urheilijarahastoista sekä kerätä tietoa siitä, kuinka urheilijat varautuvat taloudellisesti uran jälkeiseen elämään. Vastauksenne on tärkeä oikean kuvan saamiseksi ja toivon vastaamista, vaikka ette käyttäisi urheilijarahastoa lainkaan.

Ammattiurheilijoiden ansiovuodet urheilijana ovat varsin lyhyitä suhteessa tavalliseen palkansaajaan ja myös uran aikainen verotus on kireää. Siksi urheilijan olisi tärkeää jo uran aikana miettiä tulevaisuuttaan ja mahdollisuuksien mukaan turvata uran jälkeistä elämää taloudellisesti urheilu-uran aikana. Rahaston avulla urheilija pystyy tasoittamaan urheilemisesta saatujen tulojen verotusta ja samalla säästämään uran jälkeiseen aikaan.

Kysely suoritetaan täysin anonymisti ja kenenkään yksittäistä vastausta ei voi aineistosta erottaa ja siten vastaajaa ei voi tunnistaa. Vastauksenne käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti ja vastausten tulokset julkaistaan ainoastaan yhteenvetomuodossa. Vastaamiseen kuuluu aikaa noin 5 minuuttia.

Kiitän lämpimästi vaivannäöstänne ja vastauksestanne.

Ystävällisin terveisin,
Riku Brander
044-5511414
rikubrande1@gmail.com

SEURAAVA

Sivu 1 / 4

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.

Urheilijan varautuminen taloudellisesti uran jälkeiseen elämään

Vastaajan taustatiedot

1. Sukupuoli

- Mies
- Nainen

2. Syntymävuosi

Kirjoita vastaus muodossa: esim 1988

Oma vastauksesi

3. Korkein suorittamasi tutkinto

- Peruskoulu
- Ylioppilas
- Ammatillinen perustutkinto
- AMK-tutkinto
- Kandidaatin tutkinto
- Ylempi AMK-tutkinto
- Maisterin tutkinto

4. Laji

Oma vastauksesi

5. Urheilutulot vuonna 2016

Anna tulosi tuhannen euron tarkkuudella, esim. 18000

Oma vastauksesi

6. Taso jolla urheilet

Valitse kaikki tasot jolla urheilet/olet urheillut

SM

PM

EM

MM

Olympia

7. Kuinka kauan olet saanut urheilutuloja?

Esim. 6 vuotta

Oma vastauksesi

TAKAISIN

SEURAAVA

 Sivu 2 / 4

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.

Varautuminen uran jälkeiseen aikaan

Tämän osion kysymykset käsittelevät urheilijan varautumista taloudellisesti uran jälkeiseen aikaan.

8. Oletko varautunut uran jälkeiseen elämään taloudellisesti?

Esimerkiksi sijoittamalla/säästämällä varojasi urheilijarahastoon tms.

Kyllä

En

9. Kerrotaanko mielestäsi urheilijoille tarpeeksi eri mahdollisuuksista/tavoista turvata uran jälkeistä elämää?

Kyllä

Ei

10. Onko urheilijarahasto sinulle tuttu?

Kyllä

Ei

11. Oletko tietoinen eri urheilijarahastoista ja niiden vaihtoehdoista?

Kyllä

En

12. Oletko siirtänyt urheilutulojasi urheilijarahastoon?

Huom! Jos vastaat: EN -> siirry kysymykseen 16.

- Kyllä
- En

13. Seuraatko urheilijarahaston arvon kehitystä?

- Kyllä
- En

14. Vertailetko urheilijarahastoja keskenään?

- Kyllä
- En

15. Kuinka paljon olet siirtänyt viimeisen vuoden aikana varoja urheilijarahastoon?

Esim. 8000 €

Oma vastauksesi

16. Kuinka hyvin tunnet urheilijarahaston tuomat mahdollisuudet omasta mielestäsi?

Esimerkiksi verotuksellisen hyödyn, tuottomahdollisuus

	1	2	3	4	5	
En tunne urheilijarahastoa lainkaan	☐	☐	☐	☐	☐	Tunnen urheilijarahaston todella hyvin

Suhtautuminen säästämiseen ja sijoittamiseen

Tässä osiossa selvitetään urheilijan suhtautumista säästämiseen ja sijoittamiseen.

17. Kiinnostukseni sijoittamista kohtaan

Valitse sopivin vaihtoehto; 1. En lainkaan kiinnostunut 2. En kovinkaan kiinnostunut 3. Sijoittaminen kiinnostaa kohtalaisesti 4. Olen melko kiinnostunut 5. Olen erittäin kiinnostunut

	1	2	3	4	5	
En ole kiinnostunut sijoittamisesta lainkaan	☐	☐	☐	☐	☐	Olen todella kiinnostunut sijoittamisesta

18. Kokemukseni sijoittamisesta ovat

Valitse sopivin vaihtoehto; 1. täysin eri mieltä 2. jokseenkin eri mieltä 3. en samaa enkä eri mieltä 4. jokseenkin samaa mieltä 5. täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	
Todella negatiivisia	☐	☐	☐	☐	☐	Todella positiivisia

19. Sijoitusmuodot, joihin olet tällä hetkellä sijoittanut

- Säästö- tai talletustili
- Määräaikainen sijoitustili
- Asuntosijoitus
- Rahasto
- Osakkeet
- Jokin muu
- Minulla ei ole tällä hetkellä sijoituksia

20. Jos et sijoita varallisuuttasi, onko syynä ollut

- Rahan puute
- Tietämättömyys sijoittamisesta
- Markkinoiden epävarmuus
- Sijoituksen riskisyys
- Haluan pitää rahani aina käytettävissä
- En tiedä miten säästäisin/sijoittaisin
- En koe säästämistä/sijoittamista tärkeäksi

21. Millainen on riskinsietokykyysi?

- Matala - suosin perinteisiä säästö- ja talletustilejä
- Kohtalainen – voisin sijoittaa osan varallisuudestani esim. arvopapereihin
- Korkea - tavoittelen korkeita tuottoja ja olen valmis sijoittamaan korkeankin riskin sijoitusinstrumentteihin

22. Mitä pidät tärkeänä sijoittamisessa?

- Tuottavuus
- Helppous
- Riskittömyys
- Sitoutumattomuus

23. Millaiselle aikajaksolle olisit valmis sijoittamaan?

- Alle 1 v.
- 1-5 v.
- 5-10 v.
- yli 10 v.

24. Mikä motivoi sinua säästämään/sijoittamaan?

- Säästäminen uran jälkeiseen elämään ja toimeentulon turvaaminen
- Suojautuminen yllättäviltä menoilta, yleinen toimeentulo
- Säästäminen lyhyellä aikavälillä esim. tietokone, matka tai muu pienempi hankinta
- Säästäminen pitkällä aikavälillä esim asunto, auto muu suurempi investointi

25. Olen tyytyväinen tämän hetkiseen säästötilanteeseeni uran jälkeistä aikaa varten

Valitse sopivin vaihtoehto; 1. täysin eri mieltä 2. jokseenkin eri mieltä 3. en samaa enkä eri mieltä 4. jokseenkin samaa mieltä 5. täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

26. Säästäminen uran aikana on vaikeaa

Valitse sopivin vaihtoehto; 1. täysin eri mieltä 2. jokseenkin eri mieltä 3. en samaa enkä eri mieltä 4. jokseenkin samaa mieltä 5. täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

27. Säästäminen uran jälkeiseen aikaan on tärkeää

Valitse sopivin vaihtoehto; 1. täysin eri mieltä 2. jokseenkin eri mieltä 3. en samaa enkä eri mieltä 4. jokseenkin samaa mieltä 5. täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

28. Minulla on tarpeeksi tietoa urheilijarahastoon säästämisestä ja sen tuomista mahdollisuuksista

Valitse sopivin vaihtoehto; 1. täysin eri mieltä 2. jokseenkin eri mieltä 3. en samaa enkä eri mieltä 4. jokseenkin samaa mieltä 5. täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

TAKAISIN

LATAA

Sivu 4 / 4

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.